

HELSINGIN KAUPUNKI
Tarkastusvirasto

ARVIOINTIMUISTIO

Vuoden 2016 arviointikertomuksessa esitettyjen suositusten vaikuttavuuden arviointi (1.toimikunta)

2018

arviointipäällikkö Minna Tiili,
johtava tuloksellisuustarkastaja Liisa Kähkönen,
kaupunkitarkastajat Petri Jäske ja Jari J. Ritari

Sisällys

1. Arvioinnin taustatiedot	3
1.1. Arvioinnin tavoite ja laajuus	3
1.2. Arvioinnin kohde ja taustatiedot	3
1.3. Arviointikysymykset ja -kriteerit.....	4
1.4. Arvioinnin aineistot ja menetelmät	5
2. Havainnot	6
2.1. Kaupunkitasoiset arvioinnit	6
2.1.1. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta.....	6
2.1.2. Sitovien tavoitteiden arviointi.....	7
2.1.3. Strategiaohjelman 2013-2016 toteuttaminen.....	9
2.1.4. Strategiaohjelman ja ympäristöpolitiikan energiatehokkuustavoitteiden toteuttaminen	12
2.1.5. Avoimen datan julkaiseminen ja hyödyntäminen.....	15
2.1.6. Tilinpäätösraportoinnin antama kuva tuloksellisuudesta	16
2.2. Kaupunkikonsernin arvioinnit	21
2.2.1. Helen Oy:n ja Helsingin Satama Oy:n omistajaohjaus	21
2.3. Toimialarajat ylittävät arvioinnit.....	25
2.3.1. Suurien liikenneinvestointien ja tontinluovutuksen koordinaatio	25
2.3.2. Ensihoitoketjun toimivuus ja tuloksellisuus.....	27
2.4. Kaupunginjohtajan toimialan arvioinnit.....	29
2.4.1. Kaupunkimarkkinointi ja matkailun kehittäminen	29
2.5. Yhteenveto suositusten vaikuttavuudesta.....	33
3. Johtopäätökset	36
4. Toimenpide-esitys ja lisätiedot	37
Lähteet	38
Liitteet.....	39

1. ARVIOINNIN TAUSTATIEDOT

1.1. Arvioinnin tavoite ja laajuus

Tavoitteena oli arvioida, mihin toimenpiteisiin keskushallinto ja toimialat ovat ryhtyneet tarkastuslautakunnan vuoden 2016 arviointikertomuksessa esittämien suositusten ja toteamusten johdosta sekä mikä vaikutus suosituksilla on ollut.

Arviointi koskee kaikkia niitä tarkastuslautakunnan vuoden 2016 arviointikertomuksessa esitettyjä suosituksia, jotka liittyvät tarkastuslautakunnan 1. toimikunnan vastuualueisiin ja toimialoihin. 2. toimikunnan suositusten vaikuttavuudesta on laadittu erillinen muistio. Luvuissa 2.1.1–2.1.2 käsitellään aiheita, jotka esiteltiin suoraan tarkastuslautakunnalle.

1.2. Arvioinnin kohde ja taustatiedot

Arvioinnin kohteena olivat tarkastuslautakunnan vuoden 2016 arviointikertomuksessa esittämien suositusten johdosta toteutetut toimenpiteet ja toimenpiteiden aikaansaamat vaikutukset.

Tarkastuslautakunta on vakiintuneen käytännön mukaisesti tehnyt esittämiensä suositusten jälkiseurantaa ja raportoinut siitä arviointikertomuksessaan. Menettelystä on muodostunut käytäntö ainakin suurten kaupunkien tarkastuslautakuntien kohdalla. Toukokuussa 2015 voimaan astuneen kuntalain (410/2015) perusteluissa on todettu, että ”tarkastuslautakunnan olisi hyvä seurata jälkikäteen arviointikertomuksessa esitettyjen suositusten perusteella toteutettuja toimenpiteitä.” Jälkiseurantaa ei siis ole kirjattu lakiin, mutta sitä suositellaan lain perusteluissa.

Tarkastuslautakunta on Helsingin kaupungin hallintosäännön mukaisesti pyytänyt vuosittain arviointikertomuksen valmistuttua kaupunginhallitukselta ja tarpeelliseksi katsomiltaan lauta- ja johtokunnilta lausunnot arviointikertomuksessa esittämistään suosituksista. Lausunnot on toimitettu valtuustolle tiedoksi. Lisäksi valtuusto on arviointikertomuksesta 2004 lähtien, merkittävästi arviointikertomuksen ja siihen annetut lausunnot tiedoksi, päättänyt kehottaa kaupunginhallitusta antamaan vuoden loppuun mennessä valtuustolle selvityksen siitä, mihin toimenpiteisiin toiminnasta vastaavat henkilöt ja tilivelvolliset ovat ryhtyneet arviointikertomuksen johdosta.

Lisäksi tarkastuslautakunta on seurannut toimenpiteiden toteutumista arvioimalla säännöllisesti esittämiensä suositusten vaikuttavuutta. Vaikuttavuuden arviointi suoritettiin ensimmäisen kerran kaikista lautakunnan esittämistä suosituksista vuonna 2014. Tätä ennen seuranta on kohdistunut vuosittain noin 10 merkittävimpään arviointiaiheeseen ja niissä esitettyihin suosituksiin.

Arviointi on suoritettu kahden vuoden viiveellä eli vuoden 2018 arviointi kohdistuu vuoden 2016 arviointikertomuksessa esitettyihin suosituksiin. Menettelyllä on pyritty

ARVIINTIMUISTIO 6.3.2019

Julkinen tarkastuslautakunnan annettua arviointikertomuksen
vuodelta 2018 (Julkl 6 § 1 mom 6 ja 8 kohdat)

varmistamaan, että keskushallinnolla ja toimialoilla on ollut riittävästi aikaa ryhtyä toimenpiteisiin arviointikertomuksessa esitettyjen suositusten johdosta.

Vuonna 2018 arvioidaan kaikkien arviointikertomuksessa 2016 annettujen suositusten vaikuttavuutta toimikunnittain. Kertomuksessa käsiteltiin yhteensä 20 aihetta. Kummassakin jaostossa (nykyiset toimikunnat) käsiteltiin kahdeksaa aihetta. Talouden arviointia, tavoitteiden toteutumista sekä sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa käsiteltiin suoraan tarkastuslautakunnassa. Lisäksi kumpikin jaosto käsitteli suositusten vaikuttavuutta. Talouden arviointiin ja suositusten vaikuttavuuteen liittyen ei annettu suosituksia vuoden 2016 arviointikertomuksessa.

Taulukossa 1 on esitetty arvioitavien suositusten määrä aiheittain. Arvioitavia suosituksia on 1. toimikunnan osalta 25 yhteensä 10 arviointiaiheessa.

Taulukko 1 Arviointiaiheet ja niissä esitettyjen suositusten määrä, 1. toimikunta

Arviointiaiheen kohdentuminen ja otsikko	Suosituksien määrä
Kaupunkitasoiset arvioinnit	
Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	2
Sitovien tavoitteiden arviointi	3
Strategiaohjelman 2013–2016 toteuttaminen	3
Strategiaohjelman ja ympäristöpolitiikan energiatehokkuustavoitteiden toteuttaminen	2
Avoimen datan julkaiseminen ja hyödyntäminen	2
Tilinpäätösraportoinnin antama kuva tuloksellisuudesta	2
Kaupunkikonsernin arvioinnit	
Helen Oy:n ja Helsingin Satama Oy:n omistajaohjaus	4
Toimialarajat ylittävät arvioinnit	
Suurien liikenneinvestointien ja tontinluovutuksen koordinaatio	2
Ensihoitoketjun toimivuus ja tuloksellisuus	2
Kaupunginjohtajan toimialan arvioinnit	
Kaupunkimarkkinointi ja matkailun kehittäminen	3
Suosituksia yhteensä	25

Kaupunginvaltuusto merkitsi tiedoksi tarkastuslautakunnan vuotta 2016 käsittelevän arviointikertomuksen ja siitä saadut kaupunginhallituksen sekä asianosaisten lausuntojen ja johtokuntien lausunnot kokouksessaan 21.6.2017. Samalla valtuusto kehotti kaupunginhallitusta antamaan joulukuun loppuun mennessä valtuustolle selvityksen siitä, mihin toimenpiteisiin toiminnasta vastaavat henkilöt ja tilivelvolliset ovat ryhtyneet arviointikertomuksessa esitetyn johdosta. Kaupunginhallituksen selvityksen valtuusto on merkinnyt tiedoksi kokouksessaan 13.12.2017.

1.3. Arviointikysymykset ja -kriteerit

Arvioinnin pääkysymyksenä oli, mitä vaikutuksia tarkastuslautakunnan esittämillä suosituksilla on ollut.

Pääkysymykseen haettiin vastausta seuraavilla osakysymyksillä:

1. Mihin tarkastuslautakunnan vuoden 2016 arviointikertomuksessa esittämien suositusten mukaisiin toimenpiteisiin keskushallinto ja toimialat ovat ryhtyneet?

ARVIOINTIMUISTIO 6.3.2019

Julkinen tarkastuslautakunnan annettua arviointikertomuksen
vuodelta 2018 (Julkl. 6 § 1 mom 6 ja 8 kohdat)

2. Mitä vaikutuksia suosituksen mukaisilla toimenpiteillä on ollut?

Toimenpiteiden ja vaikutusten toteutumista arvioidaan seuraavasti:

	Toimenpiteet	Vaikutukset
😊 Toteutuu täysin	Kaikkiin suosituksen mukaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty.	Vaikutukset ovat olleet myönteisiä.
😐 Toteutuu osittain	Suosituksen mukaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty osittain.	Vaikutuksia ei ole vielä havaittavissa.
😞 Ei toteudu lainkaan	Suosituksen mukaisiin toimenpiteisiin ei ole ryhdytty.	Vaikutuksia ei ole voinut olla, koska toimenpiteisiin ei ole ryhdytty.
⊖ Tietoa asiasta ei ole saatavilla	Käytettävissä oleva aineisto ei mahdollista toimenpiteiden arvioimista.	Käytettävissä oleva aineisto ei mahdollista vaikutusten arvioimista.

1.4. Arvioinnin aineistot ja menetelmät

Arviointi suoritettiin lähettämällä sähköpostitiedustelu asianomaisen palvelukokonaisuuden johdolle tai muille tahoille. Lisäksi perehdyttiin kaupunginhallituksen ja lauta- sekä johtokuntien tarkastuslautakunnalle toukokuussa 2017 antamiin lausuntoihin ja kaupunginhallituksen valtuustolle joulukuussa 2017 antamaan selvitykseen arviointikertomuksen johdosta suoritetuista toimenpiteistä.

Tarkemmat tiedot vastaajista ilmenevät lähdeluettelosta.

Tietopyynnöissä pyydettiin vähintäänkin vastausta seuraaviin kysymyksiin:

- Mihin suositusten mukaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty?
- Mitä vaikutuksia toimenpiteillä on ollut ao. toimintoon?

Lisäksi suurin osa tietopyynnöistä sisälsi myös tarkentavia kysymyksiä, joilla varmistettiin riittävien vastausten saaminen suositusten sisältämisestä asioista. Lomakkeeseen oli merkitty ne tarkastuslautakunnan esittämät suositukset, joihin liittyen vastauksia pyydettiin.

Seuraavissa luvuissa on esitetty tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa 2016 käsittelemät arviointiaiheet ja niissä esitetyt suositukset. Jokaisen suosituksen kohdalla on esitetty tiivistetysti hallintokuntien antamat vastaukset tarkastusviraston loppuvuodesta 2018 tekemiin tietopyyntöihin ja valmistelijan sen perusteella tekemät johtopäätökset. Jokainen suositus on arvioitu käyttäen edellä mainittua neliportaista

ARVIOINTIMUISTIO 6.3.2019

Julkinen tarkastuslautakunnan annettua arviointikertomuksen
vuodelta 2018 (Julkl. 6 § 1 mom 6 ja 8 kohdat)

asteikkoa ja arvioinnin johtopäätös on esitetty arviointikriteerin osalta erikseen tekstin viereen merkityllä hymynaama-kuviolla.

2. HAVAINNOT

2.1. Kaupunkitasoiset arvioinnit

2.1.1. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Tarkastuslautakunnan esittämä suositus:

Kaupunginhallituksen tulee organisaation muutostilanteessa varmistaa, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta järjestetään asianmukaisesti ylimmällä ohjaus- ja päätöksentekotasolla.

Kaupunginkanslian selvityksen 11.1.2019 mukaan kansliapäällikkö asetti kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan koordinaatioryhmän, joka kokoontui vuoden 2018 aikana viisi kertaa. Vuoden 2018 aikana uudet toimialat ovat organisoineet ja kuvanneet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toiminnot ja nimenneet vastuuhenkilöt. Uuden toimialarakenteen mukainen yhteistyö on käynnistynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan koordinaatioryhmässä. Koordinaatioryhmän ohjauksessa on päivitetty vuoden aikana kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet, jotka menevät kaupunginvaltuuston päätettäväksi 13.2.2019. Uudet toimialat valmistelivat koordinaatioryhmän ohjauksessa vuoden 2018 aikana sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kuvaukset ja ne hyväksyttiin ao. lautakunnissa. Koordinaatioryhmän ohjauksessa järjestettiin 31.10.2018 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ajankohtaispäivä. Koordinaatioryhmän ohjauksessa on käynnistetty vuoden 2018 aikana kaupunkikonsernin merkittävien riskien arviointi sekä kaupungin eettisten periaatteiden päivitys sen lisäksi että koordinaatioryhmä on käynyt erilaisia operatiivisia riskejä ja läheltä piti –tilanteita läpi.

Tarkastuslautakunnan suosituksen mukaiset toimenpiteet

Uusilla toimialoilla on nimetty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuuhenkilöt. Keskushallinnossa on asetettu keskushallinnon ja uusien toimialojen sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa varten koordinaatioryhmä, joka on valmistellut asiakirjan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Toimenpiteeseen on ryhdytty.

Toimenpiteiden vaikutukset toimintoon

Voidaan sanoa, että sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on organisaation muutostilanteessa alettu järjestää ylimmällä ohjaus- ja päätöksentekotasolla, mutta toimenpiteen vaikutuksia ei ole vielä nähtävissä.

ARVIOINTIMUISTIO 6.3.2019

Julkinen tarkastuslautakunnan annettua arviointikertomuksen
vuodelta 2018 (Julkl. 6 § 1 mom 6 ja 8 kohdat)**Tarkastuslautakunnan esittämä suositus:**

Kaupunginhallituksen tulee varmistua riittävällä seurannalla siitä, että sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvien tehtävien toimeenpano on kaupungin organisaation kaikilla tasoilla tehokasta ja tarkoituksenmukaista

Kaupunginkanslian selvityksen 11.1.2019 mukaan kaupunginhallitus voi arvioida sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehokkuutta välillisesti raporttien ja kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksen kautta sekä osana hallitustyöskentelyä. Kaupunginhallitus käsittelee sisäisen valvontaan ja riskienhallintaan liittyviä asioita talousarvion, talousarvioennusteiden sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Kaupunginhallitus käsittelee 14.1.2019 kaupunginvaltuustoon menevän Kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet -asiakirjan. Perusteiden tarkoituksena on ohjata kaupunginhallitusta sen huolehtiessa kuntalain velvoittamana sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Perusteet ohjaavat myös konsernijohdon vastuulla olevan konsernivalvonnan järjestämistä. Helsingin kaupungilla on voimassa kaupunginhallituksen (23.11.2015 § 1125) hyväksymä ohje Sisäinen valvonta ja riskienhallinta Helsingin kaupunkikonsernissa. Nykyiseen ohjeeseen tehdään tarvittavat päivitykset vuoden 2019 aikana. Päivityksen jälkeen ko. ohje tuodaan kaupunginhallituksen päätettäväksi.

Tarkastuslautakunnan suosituksen mukaiset toimenpiteet

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa varten on perustettu työryhmä, joka tekee mahdolliseksi seurata aiempaa tiiviimmin toimialojen sisäisen valvonnan tehokkuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.

Toimenpiteiden vaikutukset toimintoon

Toimialat ovat vasta perustaneet uuden toimialarakenteen mukaiset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toiminnot ja työryhmän työ on alussa, joten vaikutuksia ei ole vielä havaittavissa.

Johtopäätökset: Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Tarkastuslautakunnan suositusten mukaisiin toimenpiteisiin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ylimmän johdon tasolla ja seurannan tiivistämisestä on ryhdytty, mutta vaikutuksia ei ole vielä havaittavissa.

2.1.2. Sitovien tavoitteiden arviointi**Tarkastuslautakunnan esittämä suositus:**

Sosiaali- ja terveysviraston sekä varhaiskasvatusviraston tulee kuvata sitovien tavoitteidensa toteutumista osoittava mittari talousarviossa silloin, kun tavoitetta on tarpeen täsmentää.

😊 Tarkastuslautakunnan suosituksen mukaiset toimenpiteet

Vuoden 2018 talousarviossa sekä sosiaali- ja terveystoimiala että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ovat esittäneet sitovat tavoitteensa siten, että niistä käy ilmi, miten tavoitteen toteutumista seurataan.

😊 Toimenpiteiden vaikutukset toimintoon

Tavoitteiden tulkinnanvaraisuus on poistunut.

Tarkastuslautakunnan esittämä suositus:

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimen toimialalla tulee sitovia tavoitteita asetettaessa ottaa huomioon sekä Helsingin kaupungin asunnot Oy:n että asuntotuotantotoimiston roolit vuokra-asuntojen peruskorjauksissa.

Suositus perustui tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen kohtaan, jossa kiinnitettiin huomiota asuntotuotantotoimiston tavoitteen muotoiluun: ”Toimisto rakennuttaa siltä tilattavat kaupungin kiinteistöyhtiöiden peruskorjaukset yhtiöiden investointibudjettien ja aikataulujen mukaisesti.” Tavoite oli muotoiltu siten, ettei sen toteutumisen todentaminen ole yksiselitteistä.¹

😊 Tarkastuslautakunnan suosituksen mukaiset toimenpiteet

Vuoden 2018 talousarviossa ei enää ole asetettu asuntotuotannolle peruskorjauksiin liittyvää sitovaa tavoitetta. Suosituksen mukaisesti on toimittu, koska asuntotuotannolle ei enää ole asetettu Hekan toiminnasta riippuvaista tavoitetta, jonka toteutumista ei pystytä yksiselitteisesti todentamaan.

😊 Toimenpiteiden vaikutukset toimintoon

Tavoitteen tulkinnanvaraisuus on poistunut, koska tavoitetta ei ole enää asetettu.

Tarkastuslautakunnan esittämä suositus:

Taloushallintopalvelu-liikelaitoksen tulee varmistaa, että tilinpäätöstyötilaan toimitetaan sitovien toiminnallisten tavoitteiden dokumentointikuvaus ja siihen liittyvät tiedot tilinpäätösohjeen mukaisesti.

Taloushallintopalvelu-liikelaitoksen johtokunta lausui 27.4.2017 ”Työtilasta tarkistetaan, että kaikilta hallintokunnilta on saatu sitovien toiminnallisten tavoitteiden dokumentointikuvaus ja/tai myös erillisenä liitteenä dokumentointikuvaukseen liittyvät tilinpäätösohjeen mukaiset tiedot. Jatkossa tullaan kiinnittämään erityistä huomiota siihen, että myös raportti tai laskelma on kuvauksen liitetiedostona, eikä pelkkä viittaus asiaan riitä.”

¹ Tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2016, 15.

ARVIOINTIMUISTIO 6.3.2019

Julkinen tarkastuslautakunnan annettua arviointikertomuksen
vuodelta 2018 (Julkl. 6 § 1 mom 6 ja 8 kohdat)

Tarkastusviraston keväällä 2018 toteuttamien tavoitearviointien perusteella tiedetään, että vuoden 2017 tilinpäätöksessä siirryttiin käyttämään DM-järjestelmää. Kukin toimiala tallensi sinne sitovien tavoitteiden dokumentointikuvaukset sekä ne liitetiedot, jotka tallennusmuotonsa puolesta pystyttiin tallentamaan järjestelmään. Loput liitetiedot toimialat lähettivät Talpan yhteyshenkilölle, jolta tarkastusvirasto pääosin sai tarvittavat tiedot, mutta osa tiedoista pyydettiin suoraan toimialoilta tai liikelaitoksista.

Keväällä 2019 toimintapa oli sama. Sitovien toiminnan tavoitteiden dokumentointikuvaukset löytyivät kaikilta. Talpa ei kuitenkaan ollut oma-aloitteisesti varmistanut, että kaikki liitetiedot on toimitettu. Tarkastajat viime kädessä varmistivat, että käytettävissä olivat tilinpäätösohjeen mukaiset tiedot

Tarkastuslautakunnan suosituksen mukaiset toimenpiteet

Sitovien toiminnan tavoitteiden dokumentointikuvaukset olivat kattavasti saatavilla. Liitetietojen toimituksessa Talpaan oli puutteita, jotka korjautuivat vasta tarkastusviraston pyynnöstä.

Toimenpiteiden vaikutukset toimintoon

Talousarvion sitovien toiminnan tavoitteiden tarkastettavuus on helpottunut, kun liitetiedot ovat enimmäkseen saatavilla keskitetysti Talpasta.

Johtopäätökset: Sitovien tavoitteiden arviointi

Sitovat toiminnan tavoitteet ovat kehittyneet parempaan suuntaan. Ongelmallisiksi havaittuja moniselitteisiä tavoitteita ei enää ollut, ja sitovien tavoitteiden toteutumisen dokumentointi on parantunut.

2.1.3. Strategiaohjelman 2013-2016 toteuttaminen

Tarkastuslautakunnan esittämä suositus:

Kaupunginhallituksen tulee kehittää valtuustolle valmisteltavan strategiaehdotuksen sisältöä siten, että asetetut tavoitteet on määritelty riittävän täsmällisesti, niiden toteutumista voidaan mitata ja niistä voidaan johtaa käytännön toimenpiteitä toimialatasolla.

Kaupunginkansliasta ei saatu pyydettyä selvitystä. Tarkastelemalla kaupunkistrategiaa 2017–2021 voidaan todeta, että strategiassa on sekä visio-tyyppisiä osia että täsmällisempiä tavoitteita. Tavoitteiden toteutumiseksi on laadittu mittaristo. Talousarviossa toimialat ovat esittäneet kaupunkistrategian toteuttamiseen liittyviä toimenpiteitä. Kohdassa 2.1.6 on analysoitu vuoden 2019 talousarviota. Analyysi osoittaa, että talousarviossa on aiempaa näkyvämmiin esitetty toimialan tavoitteiden liittyminen kaupunkistrategian tavoitteisiin.

ARVIOINTIMUISTIO 6.3.2019

Julkinen tarkastuslautakunnan annettua arviointikertomuksen
vuodelta 2018 (Julkl. 6 § 1 mom 6 ja 8 kohdat)

Strategian täytäntöönpanopäätöksessä (Khs 13.10.2017 § 910) kaupunginhallitus kehotti kaupunginkansliaa, yhteistyössä toimialojen kanssa, valmistelemaan ehdotuksen kaupunkistrategian mittareiden ja indikaattoreiden kokonaisuudesta. Kaupunginhallitus hyväksyi laaditun ehdotuksen 12.3.2018.

Strategian mittareiden ja indikaattoreiden laatimista varten perustettiin kaupunginkanslian ja toimialojen projektiryhmä. Projektiryhmä käsitteli kokouksissaan kotimaisia ja kansainvälisiä esimerkkejä strategioiden ja erillisohjelmien mittaroinnista ja mittareiden visualisoinnista, luonnoksia Helsingin strategian mittaroinnin luokittelusta ja tyypittelystä, mittareiden seuranta ja seurannan sykliä, konsulttien ehdotuksia mittarointikokonaisuudeksi, toimialojen ja keskushallinnon käytössä olevia, aiempia ja suunnittelussa olevia mittareita sekä edellisten pohjalta valittavia mittareita ja niiden perusteluja. Kaupungin johtoryhmä käsitteli mittariston valmistelua ja luonnoksia.² Kaupunginhallitus hyväksyi valmistellun mittariston 12.3.2018.

Tarkastuslautakunnan suosituksen mukaiset toimenpiteet

Kaupunkistrategian toteuttamisessa on kiinnitetty huomiota siihen, että kaupunkistrategian toimenpiteistä voidaan johtaa toimenpiteitä toimialatasolle. Kaupunkistrategian seurantamittaristo on laadittu huolellisesti erillisen projektiryhmän toimesta.

Toimenpiteiden vaikutukset toimintoon

Vaikutuksia ei ole vielä havaittavissa. Ensimmäinen uuden rakenteen mukainen talousarvio laadittiin vuodelle 2019. Mittaristo on laadittu, mutta seuranta ei ole vielä raportoitu.

Tarkastuslautakunnan esittämä suositus:

Kaupunginhallituksen tulee kehittää strategian toteutumisen raportointia, jotta valtuusto voi sen pohjalta seurata strategian toteutumista.

Kaupunginkansliasta ei saatu pyydettyä selvitystä, joten tämän suosituksen toteutumista ei voida arvioida. Kaupunginvaltuustolle järjestettiin 31.1.2019 seminaari, jossa esiteltiin kaupunkiyhteisten strategiahankkeiden tilannekatsaukset.

Edellisellä strategiakaudella kaupunginvaltuustolle laadittiin puoliväliseuranta ja loppuseuranta strategian toimenpiteiden ja mittareiden toteutumisesta. Kaupunginhallitukselle raportoitiin puolivuositain mittaristoseurannan tuloksista. Ei ole tietoa siitä, miten strategian toteutumisen raportointia nimenomaan valtuustolle kehitetään.

² Khs 12.3.2018 § 153 Kaupunkistrategian mittarit.

⊖ Tarkastuslautakunnan suosituksen mukaiset toimenpiteet

Vastausta tiedusteluun ei saatu.

⊖ Toimenpiteiden vaikutukset toimintoon

Ei ole tietoa siitä, miten strategian toteutumisen raportointia kehitetään, joten myöskään vaikutuksista ei ole tietoa.

Tarkastuslautakunnan esittämä suositus:

Kaupunginkanslian tulee ohjata toimialoja siten, että talousarviossa esitetyt toimenpiteet ja tavoitteet kytketään aiempaa selkeämmin strategian tavoitteisiin.

Kaupunginkansliasta ei saatu pyydettyä selvitystä. Kohdassa 2.1.6 on analysoitu vuoden 2019 talousarviota. Analyysi osoittaa, että talousarviossa on aiempaa näkyvämmiin esitetty toimialan tavoitteiden liittyminen kaupunkistrategian tavoitteisiin. Kaupunginkanslia on ohjannut toimialoja, liikelaitoksia ja virastoja tähän talousarvion laatimishojeessa.

😊 Tarkastuslautakunnan suosituksen mukaiset toimenpiteet

Kaupunginkanslia on vuoden 2019 talousarvion laatimishojeissa ohjannut toimialoja, liikelaitoksia ja virastoja esittämään aiempaa selkeämmin toimialan tavoitteiden liittymisen kaupunkistrategian tavoitteisiin

😊 Toimenpiteiden vaikutukset toimintoon

Edellä kerrottu koskee vuoden 2019 talousarviota, joten vaikutuksia ei ole vielä havaittavissa.

Johtopäätökset: Strategiaohjelman 2013-2016 toteuttaminen

Kaupunginkansliasta ei saatu pyydettyä selvitystä, joten tämän aiheen osalta suositusten toteutumisen arvio jäi vajaaksi. Tärkein havainto oli se, että vuoden 2019 talousarviosta ilmenee aikaisempaa selkeämmin, miten toimialat, liikelaitokset ja virastot toteuttavat kaupunkistrategiaa. Myös kaupunkistrategian seurantamittaristo on kehitetty aiempaa perusteellisemmän valmistelun pohjalta.

2.1.4. Strategiaohjelman ja ympäristöpolitiikan energiatehokkuustavoitteiden toteuttaminen

Tarkastuslautakunnan esittämä suositus:

Kaupunkisuunnitteluviraston tulee nykyistä enemmän ohjata kaavoituksella kaupunkirakenteen ja rakennusten energiatehokkuuden parantamista.

Kaupunkiympäristötoimialan selvitykset 22.1.2019 ja 23.1.2019

Kaupunkiympäristön toimiala toteaa, että tehokkainta ilmastoviisautta on täydennysrakentaminen ja kaupungin tiivistäminen joukkoliikenteen ulottuville. Yleiskaavaratkaisulla on luotu kaupunkirakenne, joka on energiatehokas. Kaavoitusta on jatkettu ja jatketaan suunniteltujen ja olemassa olevien raideliikenteen asemien ja pysäkkien ympäristöön sekä tiivistetty keskustoja. Vuotuisesta yli 700 000 k-m²:n kaavoitetusta kerrosalasta pääosa on kaavoitettu näille sijainneille.

Täydennysrakentamista on vuonna 2018 ollut yli 40 prosenttia. Tonttikohtainen lisätäydennysrakentaminen mahdollistaa uusien energiatehokkaiden rakennusten rakentamisen vanhaan rakenteeseen ja samalla paranevat myös taloyhtiöiden taloudelliset mahdollisuudet tehdä energiakorjauksia olemassa olevassa rakennuskannassa.

Vuonna 2018 on laadittu Raide-jokerin varteen Patterinmäen kaavaehdotus, Vallilanlaakson raitiotien asemakaava, Pasilan postipuiston ja eteläisen Postipuiston kaavaehdotukset, Arabian tehdaskortteli, Jakomäen sydän, Melkin laiturit, Töölön sairaalan kortteli, Orapihlajatie ja Paatsamatien tarkistettu kaavaehdotus, Karhunkaatajan alueen kaavaehdotus jne. Lisäksi on laadittu suunnitteluperiaatteita (Vattuniemi, Roihupelto, Vihdintien bulevardikaupungin suunnitteluperiaatteet ja loppuvuonna Tuusulanväylän bulevardikaupungin suunnitteluperiaatteet, Teollisuuskadun akselin kaavarungon periaatteet), jotka mahdollistavat tiivistyvää kaupunkia ja myös työpaikkojen sijoittumista joukkoliikenneyhteyksien äärelle. Kaikissa liikkeelle lähteneissä suurissa kaavahankkeissa energiatehokkuustavoitteet ja teema ovat vahvasti esillä. Tonteilla mahdollistetaan energiatehokkaat ratkaisut ja niille varataan tilaa.

Ohjeistuksen yhdenmukaistuessa tiettyjen tavoitteiden kirjaaminen kaava-asiakirjoihin on ollut systemaattista.

Toimialan selvityksessä esiin nostetuissa Vihdintien ja Huopalahdentien bulevardikaupungin³ sekä Tuusulanbulevardin⁴ suunnitteluperiaatteissa pyritään ohjaamaan kaavoituksella kaupunkirakenteen ja energiatehokkuuden parantamiseen. Suunnitteluperiaatteiden mukaan Vihdintien ja Huopalahdentien bulevardikaupunki suunnitellaan lähtökohtaisesti hiilineutraaliksi ja

³ Kaupunkiympäristölautakunta 5.6.2018.

⁴ Kaupunkiympäristölautakunta 18.12.2018.

ARVIOINTIMUISTIO 6.3.2019

Julkinen tarkastuslautakunnan annettua arviointikertomuksen
vuodelta 2018 (Julkl. 6 § 1 mom 6 ja 8 kohdat)

asemakaavoituksella edellytetään energiatehokasta ja vähäpäästöistä rakentamista. Myös uusiutuvan energian paikallista tuottamista edistetään. Tuusulanbulevardin alueella suunnittelun lähtökohtia ovat muun muassa tehokas maankäyttö, vähäpäästöisten rakentamisen ratkaisujen, uusiutuvan energiantuotannon sekä viher- ja energiatehokkuuden edistäminen sekä kestävän kehityksen mukaisten kulkumuotojen mahdollisuuksien lisääminen.

😊 Tarkastuslautakunnan suosituksen mukaiset toimenpiteet

Yleiskaavaratkaisulla ja täydennysrakentamisella on mahdollistettu kaupunkirakenteen ja rakennusten energiatehokkuuden parantaminen. Lisäksi laajempien alueiden suunnitteluperiaatteissa huomioidaan kaupungin päästöstrategian tavoitteita hillittäessä ilmastonmuutosta.

😊 Toimenpiteiden vaikutukset toimintoon

Vaikutukset eivät ole vielä nähtävissä.

Tarkastuslautakunnan esittämä suositus:

Rakennusviraston tulee yhteistyössä ympäristökeskuksen kanssa kehittää tarkempaa seurantaa kaupunkirakenteen energiankulutukselle, jotta löydetään merkittävimmät energiansäästökohteet.

Kaupunkiympäristötoimialan selvitys 30.11.2018

Energiankulutusseurantaa on kehitetty Kympin/Rakennetun omaisuuden hallinnan hallinnoimien kaupungin palvelurakennusten osalta. Yleisten alueiden ja infran energiankäytön osalta kulutuskohteita on tunnistettu, jotta kulutusseurantaa on jatkossa mahdollista kehittää. Koko kaupunkirakenteen (infra, yleiset alueet, rakennukset) kattavan kulutusseurantajärjestelmän kehittäminen vaatii yhteistyötä alueen julkisten ja yksityisten toimijoiden välillä. Aluetasoisena kulutusseurantajärjestelmän kehittämisessä avainroolissa on paikallinen energiayhtiö (Helen).

Vuoden 2017-2018 aikana valmisteltiin ja kilpailutettiin hankinta koskien palvelurakennuksien älykästä olosuhdeseurantaseurantajärjestelmää. Hankinnan tavoitteena on parantaa kiinteistöjen energiaohtamista, systematisoida energiaohtamisen toimintatapoja koko toimialalla, tunnistaa kohde- ja salkkukohtainen energiansäästöpotentiaali ja tukea energiatehokkuusinvestointien tehokasta kohdentamista salkkutasolla. Toteutuessaan olosuhdeseurantajärjestelmä myös mahdollistaa nopean reagoinnin kulutuspoikkeamiin. Lisäksi järjestelmään sisältyvät raportointityökalut helpottavat ja selkeyttävät tavoitteiden toteutumisen seuranta ja viestintää sekä käyttäjille että kaupungin johdolle. Toteutettava järjestelmä on nimeltään Nuuka.

Hiilineutraali Helsinki 2035 -tavoite asettaa paineita kasvihuonekaasupäästöjen radikaalille vähentämiselle Helsingissä tulevana vuosina. Esitys Hiilineutraali Helsinki

ARVIOINTIMUISTIO 6.3.2019

Julkinen tarkastuslautakunnan annettua arviointikertomuksen
vuodelta 2018 (Julkl. 6 § 1 mom 6 ja 8 kohdat)

2035 -toimenpideohjelmaksi sisältää yhteensä 147 toimenpidettä, joiden avulla tavoite voidaan saavuttaa. Toimenpideohjelman täytäntöönpano edellyttää laajaa yhteistyötä eri toimialojen välillä. Tavoitteiden toteutumisen seuranta vaatii tuekseen kattavaa kaupunkirakenteen energiankulutuksen ja tästä aiheutuvien CO₂-päästöjen raportointia. Näin ollen kulutusseurannan kehitystyö tulee jatkumaan koko kaupunkiorganisaatiossa.

Helsinki on jäsenenä vuonna 2016 perustetussa Pääkaupunkiseudun Smart ja Clean säätiössä, joka edistää älykkäiden cleantech-ratkaisuiden testausta ja pilotointia pääkaupunkiseudulla. Lisäksi Helsingin kaupunki/Kymp on mukana useissa kehityshankkeissa ja verkostoissa, joissa tutkitaan ja pilotoidaan energiankulutusseurantaa ja kiinteistöjen älyratkaisuja. Esimerkkinä voidaan mainita Helsingin älykkäällä 3D-kaupunkitietomallilla toteutettu Energia- ja ilmastoatlas, joka on helmikuussa 2018 avattu työkalu ilmastonmuutoksen hillintään ja energiatehokkuuden parantamiseen. Atlaksessa on suuri määrä rakennusten energiaan liittyviä tietoja. Lisäksi siinä on kaupunkiomisteisten asuinrakennusten todellisia kulutustietoja sekä laskennallisia energiankulutustietoja kaikille rakennuksille. Näiden erilaisten tietoaisteistojen yhteiskäyttö ja -tarkastelu voi tuoda esiin ilmiöitä, joita ei muuten välttämättä havaittaisi. Tietoja voivat hyödyntää kiinteistöjen omistajat, ratkaisujen tarjoajat sekä kaupunki suunnittelutyössään.

Yhteiset ja koko organisaatiota sitovat ilmasto- ja energiatavoitteet sekä näihin liittyvien toimenpiteiden kartoittaminen ja toteuttaminen ovat yleisesti lisänneet yhteistyötä kaupungin palveluiden, palvelukokonaisuuksien ja toimialojen välillä.

Hankkeiden ja kehitystoimenpiteiden kautta kiinteistöjen käyttäjien ja kiinteistöhuollon energiatietoisuus on lisääntynyt. Myös yhteistyö teknisiä ratkaisuja tuottavien toimijoiden kanssa on ollut aktiivista ja informatiivista. Vuorovaikutus on lisännyt yhtä lailla myös kaupungin asiantuntijoiden tietoisuutta alan uusimmista ratkaisuista ja kehitystarpeista.

Nuuka-järjestelmän käyttöönotto on vasta käynnissä, joten kokemuksia tullaan saamaan vasta lähivuosina. Myös energiankäytön tarkempaa seurantaa on kehitetty, mutta kokemuksia saadaan laajemmin vasta lähivuosina.

Tarkastuslautakunnan suosituksen mukaiset toimenpiteet

Tarkastuslautakunnan suosituksen mukaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty kilpailuttamalla hankinta koskien palvelurakennuksien älykästä olosuhdeseurantaseurantajärjestelmää sekä avaamalla kaikkien käyttöön Energia- ja ilmastoatlas. Koko kaupunkirakenteen (infra, yleiset alueet, rakennukset) kattavan kulutusseurantajärjestelmän kehittäminen vaatii yhteistyötä alueen julkisten ja yksityisten toimijoiden välillä ja kaupunkiympäristön toimialan näkemyksen mukaan tällaisen seurantajärjestelmän kehittämisessä avainroolissa olisi Helen oy. Suosituksen mukaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty osittain, erityisesti rakennusten energiatehokkuuden osalta.

☹️ Toimenpiteiden vaikutukset toimintoon

Nuuka-järjestelmän käyttöönotto on kesken, joten sen vaikutukset eivät vielä ole arvioitavissa. Energia- ja ilmastoatlas puolestaan on avoimen datan palvelu, jonka vaikutuksia on vaikea arvioida. Myös tarkemman seurannan kehittämisen vaikutukset näkyvät vasta myöhemmin.

Johtopäätökset: Strategiaohjelman ja ympäristöpolitiikan energiatehokkuustavoitteiden toteuttaminen

Kaupunkirakenteen ja rakennusten energiatehokkuuden parantamista on ohjattu kaavoituksella enenevästi. Kaupunkirakenteen energiankulutuksen seuranta on vielä osin kehitteillä, joten sen vaikutuksia ei voida vielä arvioida. Rakennusten energiatehokkuutta puolestaan on parannettu jatkuvasti.

2.1.5. Avoimen datan julkaiseminen ja hyödyntäminen

Tarkastuslautakunnan esittämä suositus:

Tietokeskuksen tulee kehittää avoimen datan julkaisemisen seurantaan uusia mittareita, jotka paremmin kuvaavat toiminnan onnistumista ja hyötyjä.

Kaupunginkanslian selvitys 17.1.2019

Avoimen datan mittaamisen kehitystyötä on seurattu aktiivisesti, mutta avoimen datan hyötyjen arviointiin ei ole löytynyt uutta, sopivaa mallia. Seurantaa jatketaan edelleen ja mikäli sopiva malli löytyy, sen testaamiseen varaudutaan.

Helsingin avoimen datan yleistä tilannetta voi seurata ja verrata muihin Suomen suuriin kaupunkiin vastikään käyttöönotetulla seurantataulukolla <http://fi-cities.survey.okfn.org/>. Seurantataulukko on luotu kuutoskaupunkien yhteistyössä ja sitä on tarkoitus päivittää vuosittain. Tämä seuranta sisältyy kaupunkistrategian kansainvälisiin vertailuihin, jotka kaupunginhallitus on merkinnyt tiedoksi 12.3.2018 (§ 9).

☹️ Tarkastuslautakunnan suosituksen mukaiset toimenpiteet

Avoimen datan yleiseen seurantaan ja vertailuun on otettu käyttöön seurantataulukko, jollaista ei aikaisemmin ole ollut. Avoimen datan hyötyjen arviointiin ei ole kuitenkaan olemassa vielä mallia.

😊 Toimenpiteiden vaikutukset toimintoon

Avoimen datan hyödyntämisestä on saatavilla enemmän tietoa kuin aiemmin.

ARVIOINTIMUISTIO 6.3.2019

Julkinen tarkastuslautakunnan annettua arviointikertomuksen
vuodelta 2018 (Julkl. 6 § 1 mom 6 ja 8 kohdat)**Tarkastuslautakunnan esittämä suositus:**

Kaupunginkanslian tulee yhdessä tietokeskuksen kanssa seurata ja raportoida tarkemmin avoimen datan julkaisusta syntyneitä kustannuksia.

Kaupunginkanslian selvitys 17.1.2019

Tiedon avaamisen painopiste on viime vuosina siirtynyt yhä vahvemmin avoimiin rajapintoihin, joita toteutetaan tarvepohjaisesti osana kaupungin yleistä ICT-kehitystyötä. Näin ollen datojen avaamisesta ei aiheudu juurikaan julkaisukustannuksia, joita voisi eritellä. Datan avaaminen niin rajapinta- kuin tiedostojakeluna on saatu jo pitkälti sisällytettyä osaksi kaupunkiorganisaation olemassa olevia prosesseja ja yksittäisen henkilön avaamiseen käyttämä työaika on pääasiassa hyvin pieni, joten kustannusten arviointia ja seurantaa ei ole mielekästä järjestää. Mikäli avoimen datan julkaisussa jatkossa turvaudutaan ratkaisuihin, joissa syntyvät kustannukset ovat eriteltävissä, varaudutaan niiden seuraamiseen tarpeen mukaan.

⊗ Tarkastuslautakunnan suosituksen mukaiset toimenpiteet

Selvityksen mukaan kustannusten arviointia ja seurantaa ei ole mielekästä järjestää.

⊗ Toimenpiteiden vaikutukset toimintoon

Toimenpiteitä kustannusten seuraamiseksi ja raportoimiseksi ei ole tehty, koska koetaan, ettei se ole mielekästä niihin käytetyn pienen työajan takia.

Johtopäätökset: Avoimen datan julkaiseminen ja hyödyntäminen

Avoimen datan seurantaan ja vertailuun on kehitetty seurantataulukko kuutoskaupunkien yhteistyössä. Kaupunginkanslian näkemyksen mukaan kustannuksia ei voida eritellä ja ne ovat niin vähäisiä, ettei niiden seurantaa ole mielekästä järjestää.

2.1.6. Tilinpäätösraportoinnin antama kuva tuloksellisuudesta**Tarkastuslautakunnan esittämä suositus:**

Kaupunginkanslian tulee kehittää tilinpäätösraportointia uuden organisaatorakenteen mukaisesti siten, että tilinpäätös kuvaa paremmin toimialan tuloksellisuutta ja tilivelvollisuuden toteutumista. Käytännössä tämä tulee ottaa huomioon jo talousarviota laadittaessa.

Kaupunginkanslian selvitys 13.12.2018

1.6.2017 toteutetussa johtamisjärjestelmän uudistuksessa yhdistettiin lautakuntia ja virastoja laajemmiksi toimialalautakunniksi ja toimialoiksi. Toimialamallin tärkeimpiä tavoitteita oli kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen strategisen ohjauksen

ARVIOINTIMUISTIO 6.3.2019

Julkinen tarkastuslautakunnan annettua arviointikertomuksen
vuodelta 2018 (Julkl. 6 § 1 mom 6 ja 8 kohdat)

tehostuminen ja sitä kautta kaupunkikokonaisuuden ohjattavuuden paraneminen ja kaupungin toiminnan tuottavuuden ja kustannustehokkuuden paraneminen. Uusi organisaatiomalli antaa paremmat edellytykset siihen, että talousarvion tavoitteet kuvaavat toimialojen tuloksellisuutta entistä kattavammin ja yhdenmukaisemmin ja tätä kautta myös tilinpäätösraportoinnin antama kuva kaupungin toiminnan tuloksellisuudesta paranee.

Kaupunginhallituksen hyväksymissä talousarvion laatimisohteissa todetaan, että sitovien toiminnallisten tavoitteiden tulee perustua kaupunkistrategiaan ja että tavoitteiden tulee olla toimialatasoisesti merkittäviä ja antaa riittävän kuvan toimialan toiminnasta. Ohjeen mukaan myös tavoitteiden toteutumisen mittaamisen tulee olla selkeää. Talousarviossa asetettuja tavoitteita on kehitetty ohjeessa edellytetyn mukaisesti.

Tilinpäätöksen ja talousarvion tarkastelu

Suosituksen toteutumisen tarkastelua vaikeuttaa se, että vuoden 2018 tilinpäätös ei vielä ole valmistunut. Vuosi 2018 oli ensimmäinen vuosi, jolloin talousarvio voitiin tehdä toimialarakenteen mukaisesti. Vuoden 2017 tilinpäätökseen vaikutti se, että alun perin vuoden 2017 talousarvio tehtiin virastorakenteen mukaan, ja kun organisaatiomuutos astui voimaan 1.6.2017, talousarvion tavoitteet siirtyivät toimialoille. Kuitenkin jo vuoden 2017 tilinpäätöksessä toimialojen tavoitteet raportoitiin toimialatasolla, mutta erityisesti kaupunkiympäristön toimialalla ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla näkyi tavoitteiden hajanaisuus johtuen vanhoista virastorakenteen mukaisista tavoitteista.

Kuten suosituksessa todetaan, tilinpäätösraportoinnin kehittäminen alkaa talousarvion laatimisesta, koska tilinpäätöksessä raportoidaan talousarviossa asetetuista tavoitteista. Vuoden 2018 talousarvion valmistelu ajoittui kiireiseen organisaatiomuutoksen toteuttamisajankohtaan, joten voidaan ajatella, että vuoden 2019 talousarvio, jonka valmistelu voitiin tehdä toimialojen jo vakiinnuttua vuoden 2018 aikana, antaa parhaan käsityksen siitä, miten talousarviota ja siten tilinpäätöstä on alettu kehittää toimialamallissa.

Vuoden 2019 talousarviossa ei ole kuvattu sitä, mikä toimielin tai mitkä viranhaltijat ovat tilivelvollisia toimialan tavoitteiden toteutumisesta. Tuloksellisuuden näkökulmasta talousarvio on kehittynyt paljon. Aiemmassa virastomallissa tavoitteet olivat sirpaleisia, kun nyt toimialoja tarkastellaan kokonaisuutena. Lisäksi talousarvio on rakennettu strategian tavoitteiden mukaisesti (taulukko 2).

ARVIOINTIMUISTIO 6.3.2019

Julkinen tarkastuslautakunnan annettua arviointikertomuksen vuodelta 2018 (Julkl 6 § 1 mom 6 ja 8 kohdat)

Taulukko 2 Esimerkki sitovien toiminnan tavoitteiden esittämisestä, poiminta vuoden 2019 talousarviosta kohdasta Sosiaali- ja terveystoimiala, sitovat toiminnan tavoitteet (tavoitetaulukon alkuosa)

Kaupunkistrategian teema	Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittarit	Kytkeytyminen kaupunkiyhteisiin hankkeisiin ja yhteissuunnittelun teemoihin
Maailman toimivin kaupunki Kestävän kasvun turvaaminen kaupungin keskeinen tehtävä	Edistämme helsinkiläisten hyvinvointia ja terveyttä ja ehkäisemme syrjäytymistä	Konseptoidaan yhteinen palvelu- ja prosessiketju lapsen varhaisen tuen tarpeen sekä nuorten mielenterveysongelmien havainnointiin ja hoitoon (yhteisten asiakkaiden palveluketju kuvattu, palvelumallia kokeillaan ja toiminta vakiinnutetaan). Psykiatrisessa avohoidossa olevien potilaiden sairaalapäivien määrä vähenee vuoteen 2018 verrattuna avohoidon laadullisella kehittämisellä ja sen eri muotoja vahvistamalla. Kotihoidossa on kattavasti käytössä liikkumissopimus (vähintään 70 %:lle säännöllisen kotihoidon asiakkaista on tehty liikkumissopimus).	Kärkihanke: Strategia nuorten syrjäytymishaasteen ratkaisemiseen Teema: Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Kärkihanke: Liikkumissopimus
Uudistuvat palvelut	Parannamme asiakaskokemusta ja asiakastytyvyyttä.	Asiakaskokemus paraneee terveysasemilla ja kotihoidossa vuoteen 2018 verrattuna.	Teema: Asiakaskokemus ja asiakastytyvyyttä

 Tarkastuslautakunnan suosituksen mukaiset toimenpiteet

Talousarviota ja siten siihen perustuvaa tilinpäätösraportointia on kehitetty siten, että se mahdollistaa entistä paremmin toimialan tuloksellisuuden kuvaamisen kokonaisuutena. Sen sijaan tilivelvollisuuden toteutumisesta talousarvio tai tilinpäätös ei huomioi, koska tilivelvollisia ei esitetä.

 Toimenpiteiden vaikutukset toimintoon

Talousarvion kehittäminen siten, että sitovat toiminnan tavoitteet ja niiden mittarit liittyvät toimialatasoisesti kaupunkistrategian teemoihin, mahdollistaa aiempaa paremmin sen, että tilinpäätöksessä raportoidaan strategian näkökulmasta merkittävien tavoitteiden toteutumisesta, ja siten tilinpäätös kuvaa aiempaa paremmin toimialan tuloksellisuutta. Koska arviointiajankohtana ei vielä ole olemassa tämän rakenteen mukaisesti laadittua tilinpäätöstä, vaikutuksia ei ole vielä havaittavissa.

Tarkastuslautakunnan esittämä suositus:

Kaupunginkanslian tulee kehittää tilinpäätösraportointia siten, että tuloksellisuustietoja esitetään yhdenmukaisemmin ja kattavammin.

Kaupunginkanslian selvitys 13.12.2018

Kaupunginhallitus hyväksyi 12.3.2018 kaupunkistrategian kaupunkitason mittarit. Kaupunginhallitus kehotti keskushallintoa ja toimialoja ottamaan mittarit huomioon vuoden 2019 talousarvion tavoitteita, toimenpiteitä ja toiminnan mittausta valmisteltaessa. Toimialamalli on mahdollistanut kaupunkistrategiaan kuuluvana uutena suunnitteluelementtinä vuonna 2018 aloitetun kaupunkiyhteisen ja toimialojen yhteispinnat aikatauluttavan neljän vuoden kokonaissuunnitelman valmistelun kaupunginkanslian ja toimialojen yhteissuunnitteluna. Yhteissuunnittelu mahdollistaa tunnuslukujen esittämisen yhdenmukaisella taulukkorakenteella ja otsikoinnilla.

Kaupunkiyhteiset hankkeet ja tunnistetut yhteissuunnittelun teemat huomioidaan toimialojen ja liikelaitosten talousarvion tavoitteissa ja toimenpiteissä kaupunkistrategian toteuttamiseksi sekä toiminnan mittauksessa. Tämä luo edellytykset aiempaa selkeämmälle, kattavammalle ja yhdenmukaisemmalle tilinpäätösraportoinnille.

Talousarvion ja tilinpäätöksen tarkastelu

Kaupunginkanslian antama vastaus liittyy lähinnä taulukossa 2 kuvattuun yhdenmukaiseen raportointiin. Tuloksellisuustietojen esittämistä voitaisiin tarkastella vuoden 2017 tilinpäätöksessä, jossa esittämistapa oli vaihteleva. Se kuitenkin voi johtua siitä, että talousarvion tavoitteet oli asetettu vanhan organisaation aikana. Sen vuoksi tarkastelu kannattaa kohdistaa vuoden 2019 talousarvion rakenteeseen, koska jos siinä on esitetty tuloksellisuustavoitteita yhdenmukaisemmin ja aiempaa kattavammin, on oletettavaa, että tilinpäätösraportointikin on jatkossa yhdenmukaisempaa ja kattavampaa.

Vuoden 2019 talousarvion tarkastelun perusteella tuloksellisuustietojen esittäminen, osana taulukkoa "Määrä- ja taloustavoitteet"⁵ on edelleen epäyhtenäistä (taulukko 3). Kaupunginkanslia ei esitä lainkaan suoritettietoja, ei siis esimerkiksi tuottavuuden tai tilatehokkuuden tunnuslukuja. Sosiaali- ja terveystoimiala ei esitä lainkaan taloudellisuuden tunnuslukuja. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on ainoa, joka asettaa talousarviossa erillisiä vaikuttavuustavoitteita, ja se esitti vaikuttavuustavoitteiden toteutumia jo vuoden 2017 tilinpäätöksessä.

⁵ Sosiaali- ja terveystoimialalla taulukon nimi on "Määrä- ja suoritettavoitteet". Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla taulukolla ei ole yläotsikko, vaan taulukon 3 mukaiset väliotsikot.

ARVIOINTIMUISTIO 6.3.2019

Julkinen tarkastuslautakunnan annettua arviointikertomuksen vuodelta 2018 (Julkl. 6 § 1 mom 6 ja 8 kohdat)

Taulukko 3 Määrä- ja taloustavoitteiden esittäminen talousarviossa 2019 toimialoitain

Kasko	Kymp	Kuva	Sote
suoritetavoitteet	suoritetavoitteet	suoritetavoitteet	määrä- ja suoritetavoitteet
tehokkuus/ taloudellisuus	tehokkuus/ taloudellisuus	tehokkuus/ taloudellisuus	tilankäytön tehokkuus
tuottavuus	toiminnan laajuustiedot	resurssit	tuottavuus
vaikuttavuus- tavoitteet	tuottavuus	tuottavuus	
erikseen esitetty tilankäytön tehokkuuden toteutuminen	resurssit	tilankäytön tehokkuus	
	tuottavuuden toteutuminen		

Tarkastuslautakunnan suosituksen mukaiset toimenpiteet

Kun tuloksellisuustietojen esittämiseksi katsotaan myös strategiasta johdettujen sitovien tavoitteiden esittäminen, yhdenmukaisuutta on selvästi edistetty. Sen sijaan muiden tuloksellisuustietojen esittämisen osalta ei ole havaittavissa, että olisi tehty toimenpiteitä, jotka edistäisivät niiden yhdenmukaisempaa ja kattavampaa esittämistä.

Toimenpiteiden vaikutukset toimintoon

Sitovien tavoitteiden esittämistapa on yhdenmukaistunut. Sen sijaan muita tuloksellisuustietoja ei esitetä aiempaa yhdenmukaisemmin ja kattavammin.

Johtopäätökset: Tilinpäätösraportoinnin antama kuva tuloksellisuudesta

Toimialamalliin siirtymisen ja kaupungin johtamisjärjestelmäudistuksen myötä tilinpäätösraportointi on kehittynyt toimialatasoisen raportoinnin suuntaan. Uuden kaupunkistrategian teemat ja tavoitteet on otettu yhdenmukaisella tavalla huomioon talousarviotavoitteiden asettamisessa. Talousarviossa ei kuitenkaan esitetä tilivelvollisia eikä tuloksellisuustietojen esittämisessä ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

ARVIOINTIMUISTIO 6.3.2019

Julkinen tarkastuslautakunnan annettua arviointikertomuksen
vuodelta 2018 (Julkl. 6 § 1 mom 6 ja 8 kohdat)

2.2. Kaupunkikonsernin arvioinnit

2.2.1. Helen Oy:n ja Helsingin Satama Oy:n omistajaohjaus

Tarkastuslautakunnan esittämä suositus:

Kaupunginkanslian tulee ottaa kaupunkistrategian valmistelussa huomioon kuntalain edellyttämät omistajapolitiikan linjaukset.

Kaupunginkanslian selvitys 29.11.2018

Kaupunkistrategian valmistelussa on otettu huomioon kuntalain säännökset. Kaupunkistrategia sisältää linjauksia liittyen kaupungin omistajaohjaukseen ja ylipäätään toimimiseen omistajana. Tarkemmat tytäryhteisökohtaiset linjaukset on tarkoituksenmukaista tehdä konserniohjeen määrittelemällä tavalla erikseen, jolloin niitä on mahdollista tarvittaessa päivittää joustavammin yhteisökohtaisesti strategiakauden aikana.

Tytäryhteisökohtaiset omistajastrategiat ovat valmistelussa. Vielä ei ole edellytyksiä arvioida tarkasti, koska koko tytäryhteisöjä koskeva laaja kokonaisuus valmistuu päätöksentekoon. Nykyiset omistajapolitiittiset linjaukset ovat edelleen voimassa.

Tarkastuslautakunnan suosituksen mukaiset toimenpiteet

Kuntalain (410/2015) 37 § mukaan kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon omistajapolitiikka. Näin Helsingin kaupunki tekee, kun kaupunkistrategiaan on kirjattu omistajapolitiikan lähtökohtia. Kuntalain perustelujen mukaan ”omistajapolitiikka sisältää periaatteet, joilla johdetaan, ohjataan ja valvotaan kunnan toimintaa. Omistajapolitiikalla linjataan muun muassa se, missä yhteyksissä kunta on mukana omistajana ja sijoittajana ja mitä kunta omistajuudella tavoittelee.” Helsingin kaupunkistrategian kirjaus sisältää yltäosalla kannanoton näihin kysymyksiin. Ottaen huomioon Helsingin kaupunkikonsernin suuren koon on tarkoituksenmukaista, että tarkemmat periaatteet esitetään konserniohjeessa ja tarkemmat omistajastrategiat erillisessä dokumentissa.

Toimenpiteiden vaikutukset toimintoon

Kaupunkistrategia ottaa kuntalain mukaisesti huomioon omistajapolitiikan.

Tarkastuslautakunnan esittämä suositus:

Kaupunginkanslian tulee valmistella Helen Oy:n ja Helsingin Satama Oy:n yhtiöjärjestyksen tarkistaminen ottaen huomioon, ettei voiton tuottaminen ole yhtiöiden ainoa tavoite.

Kaupunginkanslian selvitys 29.11.2018

Sekä Helenin että Helsingin Satama Oy:n yhtiöjärjestykset on muutettu keväällä 2018 hyväksytyjen markkinaehtoisesti toimivien tytäryhteisöjen

ARVIOINTIMUISTIO 6.3.2019

Julkinen tarkastuslautakunnan annettua arviointikertomuksen
vuodelta 2018 (Julkl 6 § 1 mom 6 ja 8 kohdat)

mallyhtiöjärjestysten pohjalta. Yhtiöjärjestyksissä on muun muassa viittaus kaupungin konserniohjauksen noudattamiseen. Esimerkiksi Helen Oy:n osalta omistaja on päättänyt vuonna 2015 kehitysohjelmasta, johon liittyy muitakin näkökulmia kuin yksinomainen voiton tuottaminen.

Omistajaohjauksessa on toimittu jo aiemmin ja toimitaan edelleen hyvässä yhteistyössä tytäryhteisöjen kanssa. Yhtiöjärjestysmääräykset ovat yksi osakeyhtiöiden ohjauskeinoista, mutta ei ainoa. Mallyhtiöjärjestyksiin perustuvat yhtiöjärjestysmääräykset tukevat osaltaan toimivaa omistajaohjausta Heleniin ja Helsingin Satamaan liittyen.

Tarkastuslautakunnan suosituksen mukaiset toimenpiteet

Osakeyhtiölain (624/2006) 1 luvun 5 §:n mukaisesti ”yhtiön toiminnan tarkoituksena on tuottaa voittoa osakkeenomistajille, jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin”, ja 13 luvun 9 §:n mukaan, ”jos yhtiöllä on kokonaan tai osittain muu tarkoitus kuin voiton tuottaminen osakkeenomistajille, yhtiöjärjestykseen on otettava tätä koskeva määräys”. Nyt kun yhtiöjärjestyksiin on lisätty lause ”yhtiö ottaa toiminnassaan huomioon...kaupungin yksittäistapauksessa määrittelemän kaupunkikonsernin kokonaisedun”, tämä mahdollistaa sen, että Helenin kehitysohjelman tapainen muitakin näkökulmia kuin voiton tuottamista sisältävä ratkaisu on yhtiöjärjestyksen mukainen.

Toimenpiteiden vaikutukset toimintoon

Kaupunginkanslian mukaan mallyhtiöjärjestykset tukevat osaltaan toimivaa omistajaohjausta. Edellä siteerattujen lainkohtien perusteella voidaan tulkita, että yhtiöjärjestysmuutoksilla on se myönteinen vaikutus, että yhtiön hallituksen on helpompi sitoutua omistajan päätöksiin, kun yhtiöjärjestys ottaa huomioon sen, että kaupunkikonsernin kokonaisuus voisi joissakin tapauksissa olla hallituksen päätöksentekoa ohjaava periaate voiton tuottamisen sijasta.

Tarkastuslautakunnan esittämä suositus:

Kaupunginkanslian tulee konserniohjeen päivittämisen yhteydessä saattaa päätöksentekijöiden tietoon kaupungin ja yhtiöiden kokemukset ohjeesta koskien toimitusjohtajan palkkaamista, erottamista ja palvelussuhteen ehtoja.

Kaupunginkanslian selvitys 29.11.2018

Konserniohjeen päivittämisen (2017) yhteydessä tarkasteltiin erityisesti kaupungin johtamisjärjestelmän sekä organisaation uudistamisesta aiheutuvia päivitystarpeita. Samalla tarkastelussa olivat myös muut ohjeen kirjaukset ennakkokannan alaiset asiat mukaan luettuna. Erityisesti toimitusjohtajan palkkaamista, erottamista ja palvelussuhteen ehtoja koskevasta kohdasta käytiin laaja keskustelu päättäjien kesken konserniohjeen edellisen laajemman muutuskierroksen yhteydessä vuonna 2016.

ARVIOINTIMUISTIO 6.3.2019

Julkinen tarkastuslautakunnan annettua arviointikertomuksen
vuodelta 2018 (Julkl. 6 § 1 mom 6 ja 8 kohdat)

Tarkastuslautakunnan suosituksen mukaiset toimenpiteet

Kaupunginkanslia tulkitsee, että tarvetta suosituksen mukaiselle toimenpiteelle ei ole, koska valtuusto kävi asiasta keskustelua jo vuonna 2016. Suosituksen mukaan tarkoitus oli toimia niin, että kerättäisiin kokemuksia tästä keskustelua herättäneestä konserniohjeen kohdasta ja saatettaisiin kokemukset päätöksentekijöiden tietoon, jotta he voisivat ottaa ne huomioon päättäessään konserniohjeen päivittämisestä vuonna 2017. Konserniohjeen päivittäminen tehtiin organisaatiomuutoksen vuoksi.

Toimenpiteiden vaikutukset toimintoon

Vaikutuksia ei ole voinut olla, koska toimenpiteisiin ei ole ryhdytty.

Tarkastuslautakunnan esittämä suositus:

Kaupunginkanslian tulee ottaa esteellisyysäädöksen tiukentuminen huomioon hallituksen jäsenten nimittämisen valmistelussa ja konserniohjeen päivittämisessä.

Kaupunginhallitus totesi lausunnossaan 8.5.2017, että konserniohjeen mukaisesti kaupungin tytäryhteisöjen osalta varmistetaan muun muassa hallituksen riippumattomuus. Tämä pitää sisällään kulloinkin voimassa olevien esteellisyysäännösten huomioon ottamisen.

Vuoden 2017 arviointikertomuksessa tarkastuslautakunta käsitteli asiaa uudestaan todeten, että ”omistajaohjauksen selkeyden kannalta olisi parempi, että konserniohjeeseen kuuluvat kaupunginhallituksen tai sen konsernijaoston jäsenet, pormestaristo ja viranhaltijat eivät toimisi tytäryhteisöjen johdossa” ja että kaupunginkanslian tulee valmistella konserniohjeen päivitys ottamaan huomioon aiempaa tiukempi esteellisyysäytäntö. Suositusten johdosta kaupunginhallitus muun muassa totesi (14.5.2018), että ”hallituksen jäsenten nimittämisen yhteydessä on arvioitu myös riippumattomuuteen liittyviä näkökohtia ja päädytty harkinnan perusteella siihen, että nykyinen toimintamalli on konserniohjauksen ja kaupunkikonsernin kokonaisedun toteutumisen edistämisen kannalta tarkoituksenmukainen. Konserniohjeen muuttamiselle ei ole tältä osin tarvetta, mutta jos jatkossa käy esteellisyyskysymysten tai muiden syiden vuoksi ilmeiseksi, että nykyisiin konserniohjauksen menettelytapoihin on tarpeen tehdä muutoksia, valmistellaan kaupunginvaltuuston päätettäväksi tarvittavat konserniohjeen päivitykset.”

Kaupunginhallituksen selvityksessä 14.11.2018 vuoden 2017 arviointikertomuksen johdosta kaupunginkanslia totesi keväällä annettuun vastaukseen viitaten, että suoritetun tarkastelun ja arvioinnin perusteella konserniohjeen muuttamiselle ei ollut tarvetta esteellisyysäytäntö perusteella, eikä kevään jälkeen ole tapahtunut muutoksia, jotka olisivat vaikuttaneet asian arviointiin.

ARVIOINTIMUISTIO 6.3.2019

Julkinen tarkastuslautakunnan annettua arviointikertomuksen
vuodelta 2018 (Julkl. 6 § 1 mom 6 ja 8 kohdat)

Kaupunginkanslian selvitys 29.11.2018

Konserniohjauksen päällikölle esitettiin seuraava kysymys: ”Konserniohjeen päivitystä ei ole kaupunginhallituksen lausuntojen perusteella pidetty tarpeellisena. Miten esteellisyssäädöksen tiukentuminen on otettu huomioon hallituksen jäsenten nimittämisen valmistelussa?” Saadun vastauksen mukaan hallituksen jäsenten nimittämiset valmistellaan yhtiö- ja säätiökohtaisesti ottaen huomioon esteellisyysnäkökohdat.

Toinen esitetty kysymys oli, mitä vaikutuksia tarkastuslautakunnan asiasta esittämillä suosituksilla on ollut. Vastauksen mukaan hallitusten jäsenten nimittämisisä otetaan edelleen huomioon voimassa olevat esteellisyssäännökset. Jos myöhemmin tapahtuu säädös- tai vastaavia muutoksia, joiden perusteella muutoksia ohjeisiin ja/tai menettelytapoihin on tarpeen tehdä, asia valmistellaan päätöksentekoon.

Tarkastuslautakunnan suosituksen mukaiset toimenpiteet

Kaupunginhallituksen ja kaupunginkanslian näkemyksen mukaan esteellisyssäätely otetaan jo nyt huomioon eikä konserniohjeen päivittämistä siten pidetä tarpeellisena. Suosituksen mukaisiin toimenpiteisiin ei siis ole ryhdytty.

Toimenpiteiden vaikutukset toimintoon

Vaikutuksia ei ole voinut olla, koska toimenpiteisiin ei ole ryhdytty.

Johtopäätökset: Helen Oy:n ja Helsingin Satama Oy:n omistajaohjaus

Neljästä suosituksesta kahden mukaisesti on toimittu. Kaupunkistrategia täyttää kuntalain muodollisen vaatimuksen omistajapolitiikan käsittelystä, ja malliyhtiöjärjestysten uudistaminen tarkoitti myös Helen Oy:n ja Helsingin Satama Oy:n yhtiöjärjestysten uudistamista. Kaupunginkanslia ei ole ollut halukas tuomaan uudelleen poliittiseen keskusteluun yhtiöissä ongelmallisena pidettyä konserniohjeen kirjausta toimitusjohtajan palkkaamisesta, erottamisesta ja palvelussuhteen ehdoista. Kaupunginhallitus ja kaupunginkanslia ovat pitäneet nykyisiä toimintatapoja riittävinä ottamaan huomioon tiukentuneet esteellisyssäädökset. Tarkastuslautakunta palasi tähän asiaan vuoden 2017 arviointikertomuksessaan, mutta kaupunginhallitus katsoo edelleen, että nykyinen toimintamalli on tarkoituksenmukainen eikä konserniohjeen muuttamiselle ole tarvetta.

2.3. Toimialarajat ylittävät arvioinnit

2.3.1. Suurien liikenneinvestointien ja tontinluovutuksen koordinaatio

Tarkastuslautakunnan esittämä suositus:

Kaupunginkanslian ja kaupunkisuunnitteluviraston tulee saattaa loppuun liikennehankkeiden käsittelyohjeen valmistelu organisaatiouudistuksen jälkeen siten, että ohjeessa huomioidaan myös hankkeiden vaikutukset maan arvon nousuun.

Kaupunginkanslian selvitys 28.11.2018 ja kaupunkiympäristön selvitys 27.11.2018

Kaupunginhallitus on hyväksynyt liikennehankkeiden käsittelyohjeen keväällä 2018. Ohjeen yhdessä luvussa kuvataan liikennehankkeiden suunnittelun yhteydessä tehtävää hankearviointia sekä hankearviointiin sisältyvää kaupunkitaloudellisten vaikutusten arviointia, jonka yhtenä osana on hankkeiden vaikutukset maan arvon nousuun.

Käynnissä olevien isojen liikennesuunnittelun hankkeiden kuten Vihdintien kaupunkibulevardin pikaraitiotien ja maanalaisen kokoojakadun suunnittelun yhteydessä on tarkoitus selvittää kaupunkitaloudellisia vaikutuksia. Kaupunkiympäristön toimialalla on laadittu työohjelmat vaikutustenarviointityön tilaamiseksi. Selvitystyötä tulee ohjaamaan laaja poikkihallinnollinen työryhmä. 21.12.2018 mennessä kaupunkitaloudellisia arviointeja hankkeista ei ollut vielä tilattu. Myös liikenne- ja viestintäministeriö sekä Liikennevirasto kehittävät tällä hetkellä liikennehankkeiden maankäyttövaikutusten arviointia. Helsinki seuraa tätä työtä ja pyrkii tekemään omien hankkeidensa arvioinnin viimeisimpien ohjeistusten mukaisesti sekä menetelmiä jatkuvasti kehittäen.

Tarkastuslautakunnan suosituksen mukaiset toimenpiteet

- 😊 Liikennehankkeiden käsittelyohje on hyväksytty kaupunginhallituksessa ja siinä otetaan huomioon vaikutukset maan arvon nousuun.

Toimenpiteiden vaikutukset toimintoon

- ☹ Saadun selvityksen perusteella maan arvon nousu tullaan huomioimaan seuraavien isojen liikennehankkeiden suunnittelussa. Aineistoa vaikutusten arvioimiseksi ei ole vielä olemassa.

ARVIOINTIMUISTIO 6.3.2019

Julkinen tarkastuslautakunnan annettua arviointikertomuksen
vuodelta 2018 (Julkl. 6 § 1 mom 6 ja 8 kohdat)**Tarkastuslautakunnan esittämä suositus:**

Kiinteistöviraston ja kaupunginkanslian tulee raportoida tontinluovutuksen tavoitteista ja niiden saavuttamisesta johdonmukaisesti AM-ohjelman seurannassa.

Kaupunginkanslian selvitys 28.11.2018 ja kaupunkiympäristön selvitys 27.11.2018

AM-ohjelman seurannassa on vuosien 2016 ja 2017 osalta seurattu luovutettujen tonttien kerrosneliömäärää, varattujen tonttien kerrosneliömäärää sekä tonttivarantoa vuosina. Seurantaraportin tietojen sisällön oikeellisuudesta on huolehdittu yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan ja kaupunginkanslian välillä ja luvut ovat siten yhtenäiset ja oikeellisuus tarkistettu. Raportissa tai sen liitteissä ei ole esitetty kaikkia toteumia, mutta osa on myös esittelytekstissä. Vuosien 2017 ja 2018 seurantaraporteissa toteumatietoja on raportoitu johdonmukaisesti siten, että eri mittarit eivät ole sekaantuneet keskenään. Vuoden 2018 seurantaraportin käsittelyssä päätöksentekijöiden saatavilla olleista tiedoista selviää kaikki muut tontinluovutuksen toteumatiedot paitsi vuoden aikana varattujen tonttien kerrosneliömäärä.

Tarkastuslautakunnan suosituksen mukaiset toimenpiteet

- ☺ Tontinluovutuksen toteumatietoja on raportoitu aiempaa johdonmukaisemmin.

Toimenpiteiden vaikutukset toimintoon

- ☺ Johdonmukaisen raportoinnin ansiosta mittareihin liittyviä sekaannuksia ei ole enää syntynyt.

Johtopäätökset: Suurien liikenneinvestointien ja tontinluovutuksen koordinaatio

Liikennehankkeiden käsittelyohje on hyväksytty ja siinä otetaan huomioon vaikutukset maan arvon nousuun. Maan arvon nousu tullaan huomioimaan isojen liikennehankkeiden suunnittelussa, mutta sen vaikutuksia ei voida vielä arvioida. Tontinluovutuksen toteumatietoja on raportoitu johdonmukaisesti ja sillä voidaan välttää sekaannukset.

ARVIOINTIMUISTIO 6.3.2019

Julkinen tarkastuslautakunnan annettua arviointikertomuksen
vuodelta 2018 (Julkl 6 § 1 mom 6 ja 8 kohdat)

2.3.2. Ensihoitoketjun toimivuus ja tuloksellisuus

Tarkastuslautakunnan esittämä suositus:

Pelastuslaitoksen ja sosiaali- ja terveysviraston tulee ensihoitoprosessin kehittämiseksi täydentää päivystystyöryhmää ja potilasohjaustyöryhmää sosiaali- ja terveydenhuollon ikääntyneiden kotihoidon ja ympärivuorokautisen hoidon lääkäripalvelujen, ympärivuorokautisten hoitolaitosten sekä psykiatria- ja päihdepalvelujen asumispalveluista vastaavilla henkilöillä.

Kaupunginhallituksen selvityksessä vuoden 2016 arviointikertomuksen johdosta suoritetuista toimenpiteistä 16.11.2017 (Kvsto 13.12.2017 § 456) sosiaali- ja terveystoimiala ja pelastuslaitos totesivat, että sosiaali- ja terveystoimialalla ja ensihoidolla on säännöllisiä yhteistyökokouksia, joissa myös kaupunginsairaala on mukana. Ikäihmisten päivystyksellisten hoidon tarpeiden vastaamiseen on perustettu Pätijä (Päivystykselliset tilanteet) -hanke. Hankkeen tarkoitus on löytää ratkaisuja hoitoketjun toimivuuteen ikäihmisten päivystyksellisiä prosesseja parantamalla niin, että vuoden 2018 aikana sujuvammat prosessit ovat käytössä.

Pelastuslaitoksen 15.11.2018 selvityksen mukaan yhteistyö ensihoidon ja kotihoidon ja kaupungin palvelutalojen sekä ympärivuorokautisen hoidon ostopalvelujen kanssa on lisääntynyt. Se perustuu pääsääntöisesti Pätijä-hankkeeseen ja sen toimenpiteille. Ensihoito tekee yhteistyötä myös psykiatria- ja päihdepalvelujen selviämishoitoaseman kanssa. Pätijä-hanke on kesken ja siinä on määritelty 11 eri toimenpidekokonaisuutta, joilla pyritään parantamaan eri osa-alueita.

Sosiaali- ja terveystoimialan 25.11.2018 selvityksen mukaan Haartmanin ja Malmin sairaaloiden päivystykset siirtyvät Helsingin kaupungilta HUSin vastuulle. Päivystyspoliklinikoiden lisäksi HUSin vastuulle siirtyvät päivystys- ja valvontaosastot sekä päivystystä tukevat osastot. Viranomaisyhteistyökokouksia on pidetty yksi keväällä 2018. Työryhmä on toistaiseksi lopetettu HUSin ja Helsingin kaupungin välisen päivystysintegraation takia. HUSin ja Helsingin kaupungin yhteistyö muotoutuu vuoden 2019 aikana. Pätijä -hanke jatkuu vuoden 2019 loppuun. Hankkeessa kehitetään hoitajien päivystyksellisten tilanteiden osaamista, lääkäreiden ennakoivia hoitosuunnitelmia, terveysaseman ja kotihoidon yhteistyötä sekä psykiatrisen hoidon ja päihdepalvelujen konsultointiprosesseja. Lisäksi kehitetään ikäihmisten huoli-ilmoitusten käsittelyprosessia ja kotihoidon vihreän kansion käyttöä. Päivystyksen käytöstä tehdään myös tutkimus. Pätijä -hankkeen ohjausryhmässä on edustettuna kutakuinkin samat yhteistyötahot kuin lopetetussa viranomaisyryhmässä. Pätijän ohjausryhmä jatkaa yhteistyötä päivystyksellisissä tilanteissa ja hankkeen päättyessä jatketaan hankkeen seurantaryhmällä. Pätijä-hanke on tuonut näkyväksi osaamishaasteet päivystyksellisissä tilanteissa kotihoidossa ja palvelutaloissa. Osaamisen tason nosto vaatii aikaa.

ARVIOINTIMUISTIO 6.3.2019

Julkinen tarkastuslautakunnan annettua arviointikertomuksen
vuodelta 2018 (Julkl. 6 § 1 mom 6 ja 8 kohdat)

Tarkastuslautakunnan suosituksen mukaiset toimenpiteet

Ensihoidon, ikääntyneiden kotihoidon ja ympärivuorokautisen hoidon edustajat ovat Päivystykselliset tilanteet -hankkeen (Pätijä) ohjausryhmässä ja hankkeen seurantar ryhmässä.

Toimenpiteiden vaikutukset toimintoon

Yhteistyö on lisääntynyt. Pätijä -hanke jatkuu vuoden 2019 loppuun.

Tarkastuslautakunnan esittämä suositus:

Sosiaali- ja terveystieteiden tulee lyhentää päivystyssairaaloiden päivystyspotilaiden luovutusaikoja ja parantaa siirtokuljetusten sujuvuutta.

Kaupunginhallituksen selvityksessä vuoden 2016 arviointikertomuksen johdosta suoritetuista toimenpiteistä 16.11.2017 (Kvsto 13.12.2017 § 456) sosiaali- ja terveystoimiala totesi, että vuoden 2017 alusta siirtokuljetuksista vastaa HYKS-akuutti, jolloin kaikkien siirtokuljetusten koordinointi on yhden toimijan vastuulla. Ensihoidon tuoman potilaan luovutusprosessia on sujuvoitettu ja ensihoidon kanssa yhdenmukaistetaan hoidon tarpeen kiireellisyysarviota. Ensihoito vie asiakkaan suoraan vapaalle vuodepaikalle päivystyspoliklinikalla.

Sosiaali- ja terveystoimialan 25.11.2018 selvityksen mukaan Haartmanin ja Malmin päivystyspoliklinikoilla on kehitetty toimintatapoja, jotta päivystyspotilaiden ambulanssien luovutus- ja siirtoviiveet lyhentyisivät. Luovutus- ja siirtoviiveiden lyhentämiseen tähtäviä toimenpiteitä on kehitetty yhteistyössä sekä ensihoidon että siirtokuljetuksia hoitavan, aiemmin HUS-logistiikan ja nykyisin Hus-Akuutin kanssa. Yhteisiin toimintatapoihin tehtyjä muutoksia ovat muun muassa potilassiirtojen porrastaminen pitkän päivää, joka vähentää siirtokuljetusten tarpeen kasaantumista ja turvaa siirtoyksiköiden riittävyyden. Lisäksi tietojärjestelmän kautta nähdään ennakkoon tulevat pelastuslaitoksen tai Med group:n ambulanssit. Ensihoidolla on oma avainlippu, jolla he pääsevät siirtymään suoraan hoituhuoneisiin. Ensihoidosta annetaan potilasraportti suoraan huonehoitajalle, joten tuplaraportoinnilta vältytään. Syksyllä 2018 päivystyspoliklinikoilla on siirrytty kolmiportaiseen triagejärjestelmään (häätä-kiire-muu). Pelastuslaitoksella on tarkasteltu luovutusviiveaikoja ja sosiaali- ja terveystoimen käsityksen mukaan nämä ovat parantuneet. Pelastuslaitokselta 7.1.2019 saadun vastauksen mukaan vuonna 2018 ne ovat pysyneet lähes samana Malmin ja Haartmanin osalta.

Tarkastuslautakunnan suosituksen mukaiset toimenpiteet

Siirtokuljetukset on keskitetty ja toimenpiteitä on tehty luovutus- ja siirtoviiveiden lyhentämiseksi.

Toimenpiteiden vaikutukset toimintoon

Siirtokuljetuksien keskittämisestä ja sujuvoittamistoimenpiteistä huolimatta potilaiden luovutusviiveaika on toistaiseksi pysynyt ennallaan.

Johtopäätökset: Ensihoitoketjun toimivuus ja tuloksellisuus

Ensihoitoprosessia on alettu kehittää sosiaali- ja terveystoimen välisenä yhteistyönä hankkeessa, joka jatkuu vuoden 2019 loppuun. Hankkeessa pyritään lisäämään päivystyksellisten tilanteiden osaamista erityisesti ikääntyneiden palveluissa. Päivystyspotilaiden siirto- ja luovutusaikojen lyhentämiseksi on tehty yhteistyötä. Siirtokuljetukset keskitettiin HYKSiin 2017 ja päivystystoiminnot siirtyivät HYKSiin vuoden 2019 alusta.

2.4. Kaupunginjohtajan toimialan arvioinnit

2.4.1. Kaupunkimarkkinointi ja matkailun kehittäminen

Tarkastuslautakunnan esittämä suositus:

Kaupunginkanslian tulee määritellä merellisen Helsingin kehittämisvastuut, aikataulu ja budjetti.

Kaupunginkanslian selvitys edellisen strategiakauden tilanteesta 16.11.2018

Meri-Helsinki -kehittämishjelmaa valmisteltiin kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston johdolla vuosina 2014-2016. Työryhmään kuului kaksitoista jäsentä mukaan lukien projektipäällikkö.

Meri-Helsinki -kehittämishjelman valmistelun lisäksi työryhmä toimi kaupungin sisäisenä yhteistyöelimenä merellisten hankkeiden edistämässä. Tällaisia hankkeita olivat mm. Hernesaaren Löyly, Katajanokan Allas, Rantakesä 2016, sekä Vallisaaren ideakilpailu.

Ehdotus kehittämishjelmaksi oli aluerakentamisprojektien johtoryhmän käsiteltävänä kahteen otteeseen ja siihen tuli muutostoiveita. Samoihin aikoihin käynnistyneen kaupungin organisaatiouudistuksen valmistelun ja projektipäällikön eläköitymisen johdosta asiaa ei lopulta viety erillisenä kehittämishjelmalla luottamushenkilökäsittelyyn, vaan Meri-Helsinki -kehittämishjelman ehdotuksen luonnos 15.3.2016 siirtyi sellaisenaan taustamateriaaliksi ja pohjaksi vuoden 2017 kaupunkistrategian käynnistämään merellisen strategian valmisteluun.

Meri-Helsinki -kehittämishjelman tarkoituksena oli sisältää Merellisen Helsingin visiot eri kohderyhmille sekä painopisteet ja kärkihankkeet. Toimenpiteitä edistettiin ja toteutettiin osana virastojen toimintaa normaalin vastuunjaon puitteissa ja koordinoitiin mm. aluerakentamisprojektien johtoryhmässä. Osana Eteläsataman

ARVIOINTIMUISTIO 6.3.2019

Julkinen tarkastuslautakunnan annettua arviointikertomuksen
vuodelta 2018 (Julkl 6 § 1 mom 6 ja 8 kohdat)

kehittämistä Kauppatorin ja sen ympäristön kokonaissuunnitelma valmistui syksyllä 2015.

Uudessa yleiskaavassa ja sen toteuttamishjelmaluonnoksessa Merellinen Helsinki on vahva teema. Meri-Helsinki -kehittämissuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden edellytyksiä on maankäytön osalta kuvattu yleiskaavan merellisessä visiossa ja visiokartassa. Yleiskaavaan on merkitty kehittämissuunnitelmaa tukevat merelliset maankäyttötavoitteet. Aihepiiriltään Meri-Helsingin kehittämissuunnitelmaan liittyvä yleiskaavoitusta yksityiskohtaisempi rantojen toiminnallisen kehittämisen yleispiirteinen suunnittelu sekä asemakaavatasoinen saaristoalueiden suunnittelu eteni merellisen Helsingin yleissuunnitelmatyöksi vuosina 2016 - 2018.

Kaupunginkanslian selvitys nykytilanteesta 5.12. ja 18.12.2018

Merellinen strategiaprojekti on tuottanut vuoden 2018 aikana Helsingin merellisen strategian ja toimintaohjelman. Helsingin merellisessä strategiassa määritellään merellisen kehittämisen tavoitteet ja toimintaohjelmassa toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi. Strategian tavoitteet on laadittu ja niitä toteuttavat toimenpiteet on valittu yhteistyössä eri toimialojen ja kumppanien kanssa.

Toimintaohjelman toimenpiteet perustuvat keväällä 2018 toteutettuun taustakartoitukseen, jossa kerättiin yhteen kaupungin vireillä olevat suunnitelmat, hankkeet ja muut aloitteet, jotka kytkeytyvät merelliseen kehittämiseen. Aloitteita löytyi kaupungin sisältä yhteensä 55 kappaletta. Lisäksi kartoitettiin kaupunkilaisten uusia ideoita merellisyyden edistämiseksi. Tiedonkeruu toteutettiin taustakartoituksen laatineen viestintätoimiston kyselyalustan sekä kaupungin oman Kerrokantasi-kyselyalustan kautta. Kartoituksen tuloksena saatiin kaupunkilaisilta noin 500 merellisyyteen liittyvää ideaa ja toivetta. Toimenpideohjelman lopulliset sisällölliset painotukset on tehty kaupungin ja keskeisten sidosryhmien edustajien muodostamassa ohjausryhmässä. Toimintaohjelman toteutus tapahtuu kaupungin eri toimialoilla ja yhteistyössä muiden julkisten maanomistajien ja yrittäjien kanssa.

Merellinen strategia ja toimintasuunnitelma oli valmis päätöksentekoon 21.11.2018. Kaupunginhallituksen käsittely on tulossa 4.3.2019 (tieto 22.2.2019).

Helsingin kaupungin merellinen strategia ja siihen liittyvä toimintaohjelma käynnistää tarvittavat toimenpiteet kaupunkistrategiassa 2017–2021 asetettujen, Helsingin merellisyyttä koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tarkastuslautakunnan suosituksen mukaiset toimenpiteet

Strategiakaudella 2013-2016, jota arviointi koski, Meri-Helsingin kehittämissuunnitelma ei edennyt päätöksentekoon eikä sen vuoksi myöskään sovittu merellisen Helsingin kehittämissuunnitelmien vastuita eikä hankkeita aikataulutettu tai budjetoitu hankkeita. Kaupunginkanslian joulukuussa 2018 toimittamasta liitetietomateriaalista ilmenee, että tammikuussa 2019 päätöksentekoon menevä uuden strategiakauden mukainen

ARVIOINTIMUISTIO 6.3.2019

Julkinen tarkastuslautakunnan annettua arviointikertomuksen
vuodelta 2018 (Julkl. 6 § 1 mom 6 ja 8 kohdat)

kokonaisuus sisältää vastuut, aikataulun ja hankkeiden kustannusarviot. Tällä perusteella voidaan sanoa, että suositus on toteutunut, vaikkakin viiveellä ja strategiakauden rajan ylittäen.

😊 Toimenpiteiden vaikutukset toimintoon

Merellinen strategia hyväksyttäneen kaupunginhallituksessa maaliskuussa 2019. Myönteinen vaikutus on se, että pitkään valmistellun asian toimeenpano voi alkaa täysimääräisesti.

Tarkastuslautakunnan esittämä suositus:

Kaupunginkanslian	tulee	saattaa	Meri-Helsingin	kehittämishjelma
luottamushenkilökäsittelyyn.				

Tämän suosituksen osalta käytettävissä olivat samat vastaukset kuin yllä edellisen suosituksen osalta.

☹️ Tarkastuslautakunnan suosituksen mukaiset toimenpiteet

Alkuperäistä Meri-Helsingin kehittämishjelmaa ei saatettu päätöksentekoon. Muodollisesti ottaen suositus ei siis toteutunut, mutta merellisen Helsingin kehittämishjelma, eli nykyisen strategiakauden merellinen strategia on valmisteltu ja tulossa päätöksentekoon maaliskuussa 2019. Tällä perusteella voidaan todeta, että suosituksen mukaiset toimenpiteet toteutuivat osittain.

☹️ Toimenpiteiden vaikutukset toimintoon

Vaikutuksia ei ole vielä nähtävissä, koska merellisen strategian toimeenpano on vasta alkamassa.

Tarkastuslautakunnan esittämä suositus:

Kaupunginkanslian tulee yhtenäistää tapahtumien tukemiskäytännöt läpinäkyvämmiksi yhdessä liikuntaviraston kanssa.
--

Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan selvitys 30.11.2018⁶

Tapahtumayhteistyössä avustus ja yhteistyösopimus on selkeästi eroteltu toisistaan. Avustus on täysin vastikkeetonta tukea, kun vastaavasti yhteistyösopimuksen arvo on vastikkeellista pääosin kolmessa eri muodossa: 1) tapahtuman markkinaoikeudet 2) viestinnällinen vastikkeellisuus ja 3) toiminnallinen vastikkeellisuus.

⁶ Vastauksen antanut henkilö toimi kaupunginkansliassa ao. asiakokonaisuuden parissa lokakuun 2018 loppuun asti, joten vastauksessa näkyvät myös kaupunginkansliassa tehdyt toimet.

ARVIOINTIMUISTIO 6.3.2019

Julkinen tarkastuslautakunnan annettua arviointikertomuksen vuodelta 2018 (Julkl. 6 § 1 mom 6 ja 8 kohdat)

Tapahtuma-arvioinnin pohjana käytettävän tapahtumakriteeristön edelleen kehittäminen ja yhdenmukaistaminen kaupunginkanslian ja liikuntapalvelun kesken on menossa.

Kaupunginkanslia ja liikuntapalvelut tekevät yhteisen yhteistyösopimuksen tapahtuman järjestäjän kanssa, mikä auttaa kaupungin kokonaistaloudellisen panoksen hahmottamisessa sekä lisää asiakasystävällisyyttä.

Kaupungin tapahtumatoimintojen ja kaupunginkanslian uudelleenorganisointi lisäävät tapahtumajärjestäjän asiakasystävällisyyttä ja helpottavat kaupungin kanssa asiointia. Kanslian johdolla on aloitettu tapahtumastrategisten linjausten valmistelu.

Yhtenäisen tekemisen myötä tapahtumien kaupunkiyhteistyön kokonaisuus hahmottuu paremmin ja syntyy kokonaisvaltainen käsitys kaupungin yhteistyöstä ja taloudellisesta satsauksesta. Myös kaupungin omien resurssien käyttö tehostuu ja osaaminen lisääntyy, kun tapahtumayhteistyötä tehdään yhteistyössä eri kaupungin toimijoiden kesken.

Tarkastuslautakunnan suosituksen mukaiset toimenpiteet

Suosituksen mukaisesti on osittain toimittu. Kaupunginkanslia ja liikuntapalvelu ovat alkaneet tehdä yhteisen yhteistyösopimuksen tapahtuman kanssa. Läpinäkyvyyttä ei ole vielä muilta osin parannettu, mutta kanslian johdolla on aloitettu tapahtumastrategisten linjausten valmistelu. Mikäli ne ovat sellaiset, että luottamushenkilöt ottavat kantaa tapahtuman myöntämiskriteereihin ja tapahtumayhteistyöhön varataan läpinäkyvästi rahoitusta, tapahtumien tukemisen läpinäkyvyys parantuu olennaisesti.

Toimenpiteiden vaikutukset toimintoon

Kaupunginkanslian mukaan yhteistyön parantamisella on jo nyt saavutettu myönteisiä vaikutuksia sekä tapahtuman järjestäjälle että kaupungille, joten sen vuoksi voidaan todeta, että vaikutukset ovat olleet myönteisiä.

Johtopäätökset: Kaupunkimarkkinointi ja matkailun kehittäminen

Aiheeseen liittyvistä suosituksista kaksi koski merellisen Helsingin kehittämistä. Arviointiajankohtana asia on tulossa päätöksentekoon, joten edellisellä strategiakaudella toteutumatta jääneet suositukset ovat nyt toteutumassa viiveellä. Tapahtumatukien yhtenäistämisen ja läpinäkyvyyden osalta kehitys on ollut myönteistä, mutta kehittäminen on vielä kesken.

2.5. Yhteenveto suositusten vaikuttavuudesta

Taulukoissa 4 ja 5 esitetään yhteenveto arvioinnin tuloksista. Taulukoissa arviointikriteerien toteutumista on kuvattu seuraavalla asteikolla.

	Toimenpiteet	Vaikutukset
😊 Toteutuu täysin	Kaikkiin suosituksen mukaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty.	Vaikutukset ovat olleet myönteisiä.
😐 Toteutuu osittain	Suosituksen mukaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty osittain.	Vaikutuksia ei ole vielä havaittavissa.
😞 Ei toteudu lainkaan	Suosituksen mukaisiin toimenpiteisiin ei ole ryhdytty.	Vaikutuksia ei ole voinut olla, koska toimenpiteisiin ei ole ryhdytty.
⊖ Tietoa asiasta ei ole saatavilla	Käytettävissä oleva aineisto ei mahdollista toimenpiteiden arvioimista.	Käytettävissä oleva aineisto ei mahdollista vaikutusten arvioimista.

Taulukossa 4 on kuvattu arvioinnin tulokset kriteereittäin sekä toimenpiteisiin ryhtymisen että toimenpiteiden vaikutusten osalta. Toimenpiteisiin on ryhdytty hyvinkin kattavasti: vain kolmen suosituksen mukaisiin toimenpiteisiin ei ollut ryhdytty lainkaan. Suosituksista 84 prosenttia oli sellaisia, että toimialat, virastot ja liikelaitokset olivat ryhtyneet toimenpiteisiin vähintäänkin osittain. Myönteisiä vaikutuksia pystyttiin osoittamaan 44 prosentissa suosituksia. Reilu kolmannes suosituksista (36 %) oli sellaisia, että tehtyjen toimenpiteiden vaikutuksia ei ollut vielä havaittavissa. Kolmen suosituksen osalta vaikutuksia ei ole voinut olla, koska toimenpiteisiin ei ole ryhdytty.

Taulukko 4 Yhteenveto suositusten vaikuttavuudesta toimenpiteisiin ryhtymisen ja toimenpiteiden vaikutusten osalta (N=25 suositusta).

Toimenpiteiden arvioinnissa käytetty kriteeri	Toimenpiteisiin ryhtyminen	Vaikutusten arvioinnissa käytetty kriteeri	Toimenpiteiden vaikutukset
😊 Kaikkiin suosituksen mukaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty	13 suositusta (52 %)	😊 Vaikutukset ovat olleet myönteisiä	11 suositusta (44 %)
😐 Suosituksen mukaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty osittain.	8 suositusta (32 %)	😐 Vaikutuksia ei ole vielä havaittavissa.	9 suositusta (36 %)
😞 Suosituksen mukaisiin toimenpiteisiin ei ole ryhdytty.	3 suositusta (12 %)	😞 Vaikutuksia ei ole voinut olla, koska toimenpiteisiin ei ole ryhdytty.	3 suositusta (12 %)
⊖ Käytettävissä oleva aineisto ei mahdollista arvioimista.	1 suositus (4 %)	⊖ Käytettävissä oleva aineisto ei mahdollista vaikutusten arvioimista.	2 suositusta (8 %)

ARVIOINTIMUISTIO 6.3.2019

Julkinen tarkastuslautakunnan annettua arviointikertomuksen vuodelta 2018 (Julkl 6 § 1 mom 6 ja 8 kohdat)

Taulukko 5 tarkentaa yleiskuvaa arviointiaiheittain. Kutakin suositusta vastaavat luvuissa 2.1-2.5 esitetyt arviot. Arviointiaiheittain laskettu keskiarvo sekä keskiarvo yhteensä on laskettu pisteyttämällä hymynaamat seuraavasti: 😊=5, 😐=3, ja 😞=1.

Taulukko 5 Yhteenveto suositusten vaikuttavuudesta arviointiaiheittain

Arviointiaihe ja esitetyt suositukset	Toimenpiteet	Vaikutukset
Kaupunkitasoiset arvioinnit		
Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	4	3
• Kaupunginhallituksen tulee organisaation muutostilanteessa varmistaa, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta järjestetään asianmukaisesti ylimmällä ohjaus- ja päätöksentekotasolla.	😊	😐
• Kaupunginhallituksen tulee varmistua riittävällä seurannalla siitä, että sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvien tehtävien toimeenpano on kaupungin organisaation kaikilla tasoilla tehokasta ja tarkoituksenmukaista.	😐	😐
Sitovien tavoitteiden arviointi	4,3	5
• Sosiaali- ja terveystieteiden sekä varhaiskasvatusviraston tulee kuvata sitovien tavoitteidensa toteutumista osoittava mittari talousarviossa silloin, kun tavoitetta on tarpeen täsmentää.	😊	😊
• Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimen toimialalla tulee sitovia tavoitteita asetettaessa ottaa huomioon sekä Helsingin kaupungin asunnot Oy:n että asuntotuotantotoimiston roolit vuokra-asuntojen peruskorjauksissa.	😊	😊
• Taloushallintopalvelu-liikelaitoksen tulee varmistaa, että tilinpäätöstyötilaan toimitetaan sitovien toiminnallisten tavoitteiden dokumentointikuvaus ja siihen liittyvät tiedot tilinpäätösohjeen mukaisesti.	😐	😊
Strategiaohjelman 2013–2016 toteuttaminen	5	3
• Kaupunginhallituksen tulee kehittää valtuustolle valmisteltavan strategiaehdotuksen sisältöä siten, että asetetut tavoitteet on määritelty riittävän täsmällisesti, niiden toteutumista voidaan mitata ja niistä voidaan johtaa käytännön toimenpiteitä toimialatasolla.	😊	😐
• Kaupunginhallituksen tulee kehittää strategian toteutumisen raportointia, jotta valtuusto voi sen pohjalta seurata strategian toteutumista.	☹	☹
• Kaupunginkanslian tulee ohjata toimialoja siten, että talousarviossa esitetyt toimenpiteet ja tavoitteet kytketään aiempaa selkeämmin strategian tavoitteisiin.	😊	😐
Strategiaohjelman ja ympäristöpolitiikan energiatehokkuustavoitteiden toteuttaminen	4	3
• Kaupunkisuunnitteluviraston tulee nykyistä enemmän ohjata kaavoituksella kaupunkirakenteen ja rakennusten energiatehokkuuden parantamista.	😊	😐
• Rakennusviraston tulee yhteistyössä ympäristökeskuksen kanssa kehittää tarkempaa seuranta- ja raportointia kaupunkirakenteen energiankulutukselle, jotta löydetään merkittävimmät energiansäästökohteet.	😐	😐
Avoimen datan julkaiseminen ja hyödyntäminen	2	3
• Tietokeskuksen tulee kehittää avoimen datan julkaisemisen seurantaan uusia mittareita, jotka paremmin kuvaavat toiminnan onnistumista ja hyötyjä.	😐	😊

ARVIOINTIMUISTIO 6.3.2019

Julkinen tarkastuslautakunnan annettua arviointikertomuksen
vuodelta 2018 (Julkl 6 § 1 mom 6 ja 8 kohdat)

• Kaupunginkanslian tulee yhdessä tietokeskuksen kanssa seurata ja raportoida tarkemmin avoimen datan julkaisusta syntyneitä kustannuksia.		
Tilinpäätösraportoinnin antama kuva tuloksellisuudesta	3	4
• Kaupunginkanslian tulee kehittää tilinpäätösraportointia uuden organisaatorakenteen mukaisesti siten, että tilinpäätös kuvaa paremmin toimialan tuloksellisuutta ja tilivelvollisuuden toteutumista. Käytännössä tämä tulee ottaa huomioon jo talousarviota laadittaessa.		
• Kaupunginkanslian tulee kehittää tilinpäätösraportointia siten, että tuloksellisuustietoja esitetään yhdenmukaisemmin ja kattavammin.		
Kaupunkikonsernin arvioinnit		
Helen Oy:n ja Helsingin Satama Oy:n omistajaohjaus	3	3
• Kaupunginkanslian tulee ottaa kaupunkistrategian valmistelussa huomioon kuntalain edellyttämät omistajapolitiikan linjaukset.		
• Kaupunginkanslian tulee valmistella Helen Oy:n ja Helsingin Satama Oy:n yhtiöjärjestyksen tarkistaminen ottaen huomioon, ettei voiton tuottaminen ole yhtiöiden ainoa tavoite.		
• Kaupunginkanslian tulee konserniohjeen päivittämisen yhteydessä saattaa päätöksentekijöiden tietoon kaupungin ja yhtiöiden kokemukset ohjeesta koskien toimitusjohtajan palkkaamista, erottamista ja palvelussuhteen ehtoja.		
• Kaupunginkanslian tulee ottaa esteellisyysäädöksen tiukentuminen huomioon hallituksen jäsenten nimittämisen valmistelussa ja konserniohjeen päivittämisessä.		
Toimialarajat ylittävät arvioinnit		
Suurien liikenneinvestointien ja tontinluovutuksen koordinaatio	5	5
• Kaupunginkanslian ja kaupunkisuunnitteluviraston tulee saattaa loppuun liikennehankkeiden käsittelyohjeen valmistelu organisaatiouudistuksen jälkeen siten, että ohjeessa huomioidaan myös hankkeiden vaikutukset maan arvon nousuun.		
• Kiinteistöviraston ja kaupunginkanslian tulee raportoida tontinluovutuksen tavoitteista ja niiden saavuttamisesta johdonmukaisesti AM-ohjelman seurannassa.		
Ensihoitoketjun toimivuus ja tuloksellisuus	5	4
• Pelastuslaitoksen ja sosiaali- ja terveysviraston tulee ensihoitoprosessin kehittämiseksi täydentää päivystystyöryhmää ja potilasohjaustyöryhmää sosiaali- ja terveydenhuollon ikääntyneiden kotihoidon ja ympärivuorokautisen hoidon lääkäripalvelujen, ympärivuorokautisten hoitolaitosten sekä psykiatria- ja päihdepalvelujen asumispalveluista vastaavilla henkilöillä.		
• Sosiaali- ja terveysviraston tulee lyhentää päivystyssairaaloiden päivystyspotilaiden luovutusaikoja ja parantaa siirtokuljetusten sujuvuutta.		
Kaupunginjohtajan toimialan arvioinnit		
Kaupunkimarkkinointi ja matkailun kehittäminen	3,7	4,3
• Kaupunginkanslian tulee määritellä merellisen Helsingin kehittämisvastuut, aikataulu ja budjetti.		
• Kaupunginkanslian tulee saattaa Meri-Helsingin kehittämisohjelma luottamushenkilökäsittelyyn.		
• Kaupunginkanslian tulee yhtenäistää tapahtumien tukemiskäytännöt läpinäkyvämmiksi yhdessä liikuntaviraston kanssa.		
Tulos yhteensä	3,8	3,7

ARVIOINTIMUISTIO 6.3.2019

Julkinen tarkastuslautakunnan annettua arviointikertomuksen
vuodelta 2018 (Julkl. 6 § 1 mom 6 ja 8 kohdat)

Taulukosta 5 nähdään, että kaikista suosituksista laskettu kokonaiskeskiarvo toimenpiteisiin ryhtymisen osalta oli 3,8 ja vaikutusten osalta 3,7. Keskiarvoihin ei vaikuta se, jos vaikutuksia ei ole voitu arvioida.

Sitoviin tavoitteisiin liittyvä arviointi, suurien liikenneinvestointien ja tontinluovutuksen koordinaatio sekä ensihoitoketjun toimivuus ja tuloksellisuus saivat arviointiaiheista parhaimmat arviot, kun tarkastellaan yhtäaikaa toimenpiteisiin ryhtymistä ja niiden vaikutuksia.

Heikoimmin ovat toteutuneet avoimen datan julkaisemiseen ja hyödyntämiseen sekä Helen Oy:n ja Helsingin Satama Oy:n omistajaohjaukseen liittyvien arviointien suositukset. Avoimen datan osalta kustannusten seurantaan liittyvä suositus osoittautui sellaiseksi, ettei kustannusten arviointia ja seurantaa ole kaupunginkanslian näkemyksen mukaan mielekäästä järjestää. Omistajaohjauksen arvioinnissa tarkastuslautakunnan neljästä suosituksesta kaksi toteutui hyvin, mutta kaksi ei toteutunut lainkaan. Toteutumattomuus johtuu siitä, että kaupunginkanslian näkemyksen mukaan suositusten mukaisesti on jo riittävästi toimittu eivätkä suositukset antaneet aihetta uusiin toimenpiteisiin. Toinen kyseisistä suosituksista annettiin uudelleen muotoiltuna vuoden 2017 arviointikertomuksessa, jossa tarkastuslautakunta totesi, että kaupunginkanslian tulee valmistella konserniohjeen päivitys ottamaan huomioon aiempaa tiukempi esteellisyysääntely. Kaupunginhallitus oli vuonna 2018 lausunnoissaan 14.5. ja 14.11.2018 edelleen sitä mieltä, että konserniohjeen muuttamiselle ei ole tarvetta.

3. JOHTOPÄÄTÖKSET

Tarkastuslautakunnan vuoden 2016 arviointikertomuksessa käsiteltiin 10 arviointiaihetta, jotka kuuluivat silloisen 1. jaoston, nykyisen 1. toimikunnan toimialaan. Niihin liittyen arviointikertomuksessa oli esitetty 25 suositusta, joiden vaikuttavuutta arvioitiin.

Arvioinnin pääkysymyksenä oli, mitä vaikutuksia tarkastuslautakunnan esittämillä suosituksilla on ollut. Arvioinnin perusteella voidaan todeta, että suositukset ovat johtaneet toimenpiteisiin 84 prosentin kattavuudella, ja tehtyjen toimenpiteiden osalta myönteisiä vaikutuksia pystyttiin havaitsemaan 44 prosentin osalta. On melko yleistä, että vaikutuksia ei vielä pystytä havaitsemaan, tai vaikutusten osoittaminen vaatisi aineistoa, jota ei ole saatavilla. Vain kolmen suosituksen osalta suosituksen mukaisiin toimenpiteisiin ei ollut ryhdytty lainkaan.

4. TOIMENPIDE-ESITYS JA LISÄTIEDOT

Tarkastuslautakunnan 1. toimikunta hyväksyy muistion ja esittää, että aiheesta laaditaan arviointikertomuksen tekstiluonnos.

Arviointia koskevia lisätietoja antaa arviointipäällikkö Minna Tiili, puh. 09 310 36545.

Minna Tiili

Jakelu Tarkastuslautakunnan 1. toimikunta

LÄHTEET

Tietopyyntöihin vastaajat aiheittain:

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

- riskienhallinnan asiantuntija, kaupunginkanslia 14.1.2019

Strategiaohjelman ja ympäristöpolitiikan energiatehokkuustavoitteiden toteuttaminen

- yksikön päällikkö, kaupunkiympäristön toimiala 30.11.2018

Avoimen datan julkaiseminen ja hyödyntäminen

- projektipäällikkö, kaupunginkanslia 17.1.2019

Tilinpäätösraportoinnin antama kuva tuloksellisuudesta

- talousarviopäällikkö, kaupunginkanslia 13.12.2018

Helen Oy:n ja Helsingin Satama Oy:n omistajaohjaus

- konserniohjauspäällikkö, kaupunginkanslia 29.11.2018

Suurten liikenneinvestointien ja tontinluovutuksen koordinaatio

- hankepäällikkö, kaupunginkanslia 13.11.2018
- asunto-ohjelmapäällikkö, kaupunginkanslia, 28.11.2018
- liikennesuunnittelupäällikkö, kaupunkiympäristön toimiala, 27.11.2018
- tonttipäällikkö, kaupunkiympäristön toimiala, 26.11.2018

Ensihoitoketjun toimivuus ja tuloksellisuus

- ensihoitopäällikkö, pelastuslaitos 15.11.2018
- päivystävä ylilääkäri, terveys- ja päihdepalvelut ja johtajalääkäri, sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut, sosiaali- ja terveystoimiala 25.11.2018

Kaupunkimarkkinointi ja matkailun kehittäminen

- aluerakentamispäällikkö, kaupunginkanslia 16.11.2018
- projektipäällikkö, kaupunginkanslia 5.12.2018 ja 18.12.2018
- johtava asiantuntija, kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala 30.11.2018

ARVIINTIMUISTIO 6.3.2019

Julkinen tarkastuslautakunnan annettua arviointikertomuksen
vuodelta 2018 (Julkl. 6 § 1 mom 6 ja 8 kohdat)

LIITTEET

Liite 1 Arvioinnin toteuttamissuunnitelma

Arviointiaihe

Vuoden 2016 arviointikertomuksessa esitettyjen suositusten vaikuttavuuden arviointi

Suunnitelman laatija

Minna Tiili

Pvm

14.9.2018

Arvioinnin ohjausryhmä

Tarkastuslautakunnan 1. toimikunta

Aloittamisaika

lokakuu 2018

Valmistumisaika

helmikuu 2019

Vastaava valmistelija, muut valmistelijat

Minna Tiili, Petri Jäske ja Jari Ritari

Arviointiaiheen tausta

Tarkastuslautakunta on vakiintuneen käytännön mukaisesti tehnyt esittämiensä suositusten jälkiseurantaa ja raportoinut siitä arviointikertomuksessaan. Menettelystä on muodostunut käytäntö ainakin suurten kaupunkien tarkastuslautakuntien kohdalla. Toukokuussa 2015 voimaan astuneen kuntalain (410/2015) perusteluissa on todettu, että "tarkastuslautakunnan olisi hyvä seurata jälkikäteen arviointikertomuksessa esitettyjen suositusten perusteella toteutettuja toimenpiteitä." Jälkiseurantaa ei siis ole kirjattu lakiin, mutta sitä suositellaan lain perusteluissa.

Tarkastuslautakunta on hallintosäännön mukaisesti pyytänyt vuosittain arviointikertomuksen valmistuttua kaupunginhallitukselta ja tarpeelliseksi katsomiltaan lauta- ja johtokunnilta lausunnot arviointikertomuksessa esittämistään suosituksista. Lausunnot on toimitettu valtuustolle tiedoksi. Lisäksi valtuusto on, merkittyään arviointikertomuksen ja siihen annetut lausunnot tiedoksi, päättänyt kehottaa kaupunginhallitusta antamaan vuoden loppuun mennessä valtuustolle selvityksen siitä, mihin toimenpiteisiin toiminnasta vastaavat henkilöt ja tilivelvolliset ovat ryhtyneet arviointikertomuksen johdosta. Edellä mainittujen lisäksi tarkastuslautakunta on seurannut hallintokuntien toimenpiteitä arvioimalla säännöllisesti esittämiensä suositusten vaikuttavuutta.

Suosituksen vaikuttavuutta arvioidaan kahden vuoden viiveellä, jotta keskushallinnolla ja toimialoilla on riittävästi aikaa ryhtyä toimenpiteisiin arviointikertomuksessa esitettyjen suositusten osalta. Vuoteen 2013 asti arviointi kohdistettiin merkittävimpiin suosituksiin, mutta vuodesta 2014 lähtien on arvioitu kaikkien suositusten toteuttamista ja vaikutuksia.

Vuonna 2018 arvioidaan kaikkien arviointikertomuksessa 2016 asetettujen suositusten vaikuttavuutta. Kertomuksessa käsiteltiin yhteensä 20 aihetta. Kummassakin jaostossa käsiteltiin kahdeksaa aihetta, ja talouden arviointia, tavoitteiden toteutumista sekä sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa suoraan tarkastuslautakunnassa. Lisäksi kumpikin jaosto käsiteli suositusten vaikuttavuutta. Talouden arviointiin ja suositusten vaikuttavuuteen liittyen ei annettu suosituksia vuoden 2016 arviointikertomuksessa.

Arviointiaiheet ja niistä annetut suositukset (24 kappaletta) olivat tarkastuslautakunnan yhteisten ja 1. jaostossa käsiteltyjen aiheiden osalta seuraavat:

ARVIOINTIMUISTIO 6.3.2019

Julkinen tarkastuslautakunnan annettua arviointikertomuksen
vuodelta 2018 (Julkl 6 § 1 mom 6 ja 8 kohdat)**Sisäinen valvonta ja riskienhallinta**

kaupunginhallituksen tulee

- organisaation muutostilanteessa varmistaa, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta järjestetään asianmukaisesti ylimmällä ohjaus- ja päätöksentekotasolla.
- varmistua riittävällä seurannalla siitä, että sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvien tehtävien toimeenpano on kaupungin organisaation kaikilla tasoilla tehokasta ja tarkoituksenmukaista

Sitovien toiminnallisten tavoitteiden arviointi

sosiaali- ja terveystieteiden sekä varhaiskasvatustieteiden tulee

- kuvata sitovien tavoitteidensa toteutumista osoittava mittari talousarviossa silloin, kun tavoitetta on tarpeen täsmentää.

kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimen toimialalla tulee

- sitovia tavoitteita asetettaessa ottaa huomioon sekä Helsingin kaupungin asunnot Oy:n että asuntotuotantotoimiston roolit vuokra-asuntojen peruskorjauksissa.

Taloushallintopalvelu-liikelaitoksen tulee

- varmistaa, että tilinpäätöstyötilaan toimitetaan sitovien toiminnallisten tavoitteiden dokumentointikuvaus ja siihen liittyvät tiedot tilinpäätösohjeen mukaisesti

Strategiaohjelman 2013-2016 toteuttaminen

kaupunginhallituksen tulee

- kehittää valtuustolle valmisteltavan strategiaehdotuksen sisältöä siten, että asetetut tavoitteet on määritelty riittävän täsmällisesti, niiden toteutumista voidaan mitata ja niistä voidaan johtaa käytännön toimenpiteitä toimialatasolla.
- kehittää strategian toteutumisen raportointia, jotta valtuusto voi sen pohjalta seurata strategian toteutumista.

kaupunginkanslian tulee

- ohjata toimialoja siten, että talousarviossa esitetyt toimenpiteet ja tavoitteet kytketään aiempaa selkeämmin strategian tavoitteisiin.

Strategiaohjelman ja ympäristöpolitiikan energiatehokkuustavoitteiden toteuttaminen

kaupunkisuunnitteluviraston tulee

- nykyistä enemmän ohjata kaavoituksella kaupunkirakenteen ja rakennusten energiatehokkuuden parantamista.

rakennusviraston tulee

- yhteistyössä ympäristökeskuksen kanssa kehittää tarkempaa seuranta- ja raportointia kaupunkirakenteen energiankulutukselle, jotta löydetään merkittävimmät energiansäästökohteet.

Avoimen datan julkaiseminen ja hyödyntäminen

tietokeskuksen tulee

- kehittää avoimen datan julkaisemisen seurantaan uusia mittareita, jotka paremmin kuvaavat toiminnan onnistumista ja hyötyjä.

kaupunginkanslian tulee

ARVIOINTIMUISTIO 6.3.2019

Julkinen tarkastuslautakunnan annettua arviointikertomuksen
vuodelta 2018 (Julkl. 6 § 1 mom 6 ja 8 kohdat)

- yhdessä tietokeskuksen kanssa seurata ja raportoida tarkemmin avoimen datan julkaisusta syntyneitä kustannuksia

Tilinpäätösraportoinnin antama kuva tuloksellisuudesta

kaupunginkanslian tulee

- kehittää tilinpäätösraportointia uuden organisaatorakenteen mukaisesti siten, että tilinpäätös kuvaa paremmin toimialan tuloksellisuutta ja tilivelvollisuuden toteutumista. Käytännössä tämä tulee ottaa huomioon jo talousarviota laadittaessa.
- kehittää tilinpäätösraportointia siten, että tuloksellisuustietoja esitetään yhdenmukaisemmin ja kattavammin.

Helen Oy:n ja Helsingin Satama Oy:n omistajaohjaus

kaupunginkanslian tulee

- ottaa kaupunkistrategian valmistelussa huomioon kuntalain edellyttämät omistajapolitiikan linjaukset.
- valmistella Helen Oy:n ja Helsingin Satama Oy:n yhtiöjärjestyksen tarkistaminen ottaen huomioon, ettei voiton tuottaminen ole yhtiöiden ainoa tavoite.
- konserniohjeen päivittämisen yhteydessä saattaa päätöksentekijöiden tietoon kaupungin ja yhtiöiden kokemukset ohjeesta koskien toimitusjohtajan palkkaamista, erottamista ja palvelussuhteen ehtoja.
- ottaa esteellisyysäädöksen tiukentuminen huomioon hallituksen jäsenten nimittämisen valmistelussa ja konserniohjeen päivittämisessä.

Suurien liikenneinvestointien ja tontinluovutuksen koordinaatio

kaupunginkanslian ja kaupunkisuunnitteluviraston

- tulee saattaa loppuun liikennehankkeiden käsittelyohjeen valmistelu organisaatiouudistuksen jälkeen siten, että ohjeessa huomioidaan myös hankkeiden vaikutukset maan arvon nousuun.

kiinteistöviraston ja kaupunginkanslian tulee

- raportoida tontinluovutuksen tavoitteista ja niiden saavuttamisesta johdonmukaisesti AM-ohjelman seurannassa.

Ensihoitoketjun toimivuus ja tuloksellisuus

pelastuslaitoksen ja sosiaali- ja terveystieteiden viraston tulee

- ensihoitoprosessin kehittämiseksi täydentää päivystystyöryhmää ja potilasohjaustyöryhmää sosiaali- ja terveydenhuollon ikääntyneiden kotihoidon ja ympärivuorokautisen hoidon lääkäripalvelujen, ympärivuorokautisten hoitolaitosten sekä psykiatria- ja päihdepalvelujen asumispalveluista vastaavilla henkilöillä.

sosiaali- ja terveystieteiden viraston tulee

- lyhentää päivystyssairaaloitten päivystyspotilaiden luovutusaikoja ja parantaa siirtokuljetusten sujuvuutta.

Kaupunkimarkkinointi ja matkailun kehittäminen

kaupunginkanslian tulee

- määrittää merellisen Helsingin kehittämisvastuut, aikataulu ja budjetti.
- saattaa Meri-Helsingin kehittämisohjelma luottamushenkilökäsittelyyn.

- yhtenäistää tapahtumien tukemiskäytännöt läpinäkyvämmiksi yhdessä liikuntaviraston kanssa

Tuloksellisuusnäkökulmat

Arviointi käsittelee annettujen suositusten vaikuttavuutta, mutta ei muita ulottuvuuksia.

Arviointi koko kunnan toiminnan laajuudessa

Arviointi kattaa sen osan kunnan toiminnasta, jota suositukset käsittelevät.

Aiheeseen liittyvien suositusten jälkiseuranta

Arviointi on suositusten 2016 jälkiseurantaa.

Arviointikysymykset ja aineisto

Arvioinnin pääkysymyksenä on, mitä vaikutuksia tarkastuslautakunnan esittämillä suosituksilla on ollut.

Pääkysymykseen haetaan vastausta seuraavilla osakysymyksillä:

3. Mihin tarkastuslautakunnan vuoden 2016 arviointikertomuksessa esittämien suositusten mukaisiin toimenpiteisiin keskushallinto ja toimialat ovat ryhtyneet?
4. Mitä vaikutuksia suosituksen mukaisilla toimenpiteillä on ollut?

Mikäli kaikkien suositusten mukaisiin toimenpiteisiin ei ole ryhdytty, pyydetään tarkempi selvitys siitä, miksi toimiin ei ole ryhdytty. Toimenpiteiden ja vaikutusten toteutumista arvioidaan kolmiportaisella asteikolla:

	Toimenpiteet	Vaikutukset
😊 Toteutuu täysin	Kaikkiin suosituksen mukaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty.	Vaikutukset ovat olleet myönteisiä.
😐 Toteutuu osittain	Suosituksen mukaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty osittain.	Vaikutuksia ei ole vielä havaittavissa.
😞 Ei toteudu lainkaan	Suosituksen mukaisiin toimenpiteisiin ei ole ryhdytty.	Vaikutuksia ei ole voinut olla, koska toimenpiteisiin ei ole ryhdytty.
⊖ Tietoa asiasta ei ole saatavilla	Käytettävissä oleva aineisto ei mahdollista toimenpiteiden arvioimista.	Käytettävissä oleva aineisto ei mahdollista vaikutusten arvioimista.

Aiempien vuosien arvioinneissa ei ole tullut esiin, että suosituksilla olisi ollut negatiivisia vaikutuksia. Mikäli näin tapahtuu, se huomioidaan erikseen.

Arviointi suoritetaan perehtymällä kaupunginhallituksen ja lauta- sekä johtokuntien tarkastuslautakunnalle toukokuussa 2017 antamiin lausuntoihin ja kaupunginhallituksen valtuustolle joulukuussa 2017 antamaan selvitykseen arviointikertomuksen johdosta suoritetuista toimenpiteistä. Lisäksi tehdään kysely asianomaisen palvelukokonaisuuden johdolle tai muille tahoille sen mukaan, miten aiheesta arvioidaan saatavan riittävä vastaus.

Rajaukset

ARVIINTIMUISTIO 6.3.2019

Julkinen tarkastuslautakunnan annettua arviointikertomuksen
vuodelta 2018 (Julkl 6 § 1 mom 6 ja 8 kohdat)

Suosittelusten vaikuttavuutta arvioidaan kaikkien vuoden 2016 arviointikertomuksessa esitettyjen suositusten osalta siten, että 1. toimikunta käsittelee 1. jaoston aiheet ja 2. toimikunta 2. jaoston aiheet. Tarkastuslautakunnassa käsitellyt aiheet, eli talouden arviointi ja tavoitteiden toteutumien käsitellään 1. toimikunnan muistiossa.